

RIYAZİYYAT

METODİK VƏSAİT

2

**Süleyman Kərimov, Könül Doxolova
Yeganə Məmmədəliyeva, Həbib Kərimov
Aygün Qasımovan, Farizə Nəbiyeva**

Xüsusi məktəblərin
2-ci sinifləri üçün sadələşdirilmiş program əsasında hazırlanmış

RİYAZİYYAT

**fənni üzrə dərsliyin
METODİK VƏSAITİ**

©“Çaşioğlu Elm İstehsalat” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti

Bu nəşrlə bağlı irad və təkliflərinizi
chashioglu@gmail.com və *derslik@edu.gov.az*
elektron ünvanlarına göndərməyiniz xahiş olunur.
Əməkdaşlığınıza üçün əvvəlcədən təşəkkür edirik!

MÜNDƏRİCAT

1. Həndəsi fiqurlar və rənglər	2 saat səh. 5-6
2. Ölçmə.....	2 saat səh. 7
3. Zaman və məkan anlayışı	3 saat səh. 8
4. 1, 2, 3 ədədləri	1 saat səh. 10
5. Toplama əməli	1 saat səh. 11
6. Çıxma əməli	1 saat səh. 12
7. 0 ədədi	1 saat səh. 13
8. $2 + 0$ və $2 - 0$ şəklində misallar	1 saat səh. 13
9. Əvvəlki ədəd	1 saat səh. 15
10. Növbəti ədəd	1 saat səh. 16
11. Ədədlərin müqayisəsi	1 saat səh. 17
12. 1 – 5 ədədləri	1 saat səh. 18
13. ■ + 1 + 1 şəklində misallar	1 saat səh. 19
14. 1 – 6 ədədləri	3 saat səh. 20
15. 1 – 7 ədədləri	2 saat səh. 21
16. 1 – 8 ədədləri	6 saat səh. 23
17. 1 – 9 ədədləri	6 saat səh. 25
18. 1 – 10 ədədləri.....	5 saat səh. 27
19. Onluq	2 saat səh. 28
20. 11 ədədi	10 saat səh. 29
21. Kütlə vahidi – kilogram.	4 saat səh. 32
22. 12 ədədi	9 saat səh. 33
23. Həftə, ay, fəsil, il	2 saat səh. 36

24. 13 ədədi	10 saat səh. 37
25. Birrəeqqli və ikirəqəmli ədədlər	1 saat səh. 39
26. 14 ədədi	10 saat səh. 40
27. Toplama əməlinin komponentləri	2 saat səh. 43
28. Toplamanın yerdəyişmə xassəsi	2 saat səh. 44
29. 15 ədədi	9 saat səh. 45
30. Tutum vahidi. Litr	3 saat səh. 47
31. 16 ədədi	9 saat səh. 48
32. Uzunluq vahidi - santimetr (sm).....	2 saat səh. 50
33. 17 ədədi	9 saat səh. 51
34. Zaman vahidi - saat	4 saat səh. 54
35. 18 ədədi	9 saat səh. 55
36. Çıxma əməlinin komponentləri	4 saat səh. 58
37. 19 ədədi	9 saat səh. 59
38. 20 ədədi	9 saat səh. 61
39. Təkrar	7 saat səh. 63

GİRİŞ

Xüsusi məktəblərin 2-ci sinifləri üçün təqdim olunan dərslik komplekti yüngül və orta intellekt məhdudiyyəti olan şagirdlər üçün nəzərdə tutulub və 3 kitabdan ibarətdir: dərslik, iş dəftəri və müəllimlər üçün metodik vəsait. Dərslik və iş dəftəri elə qurulub ki, dərslikdə öyrənilən mövzular iş dəftərindəki çalışmalarla əhatə olunur və tamamlanır.

Dərslik 2 bölmədən ibarətdir.

I bölmə 1-ci sinifdə keçilənlərin təkrarını əhatə edir. Şagirdlərin fərdi-psixoloji xüsusiyyətlərini nəzərə alıb keçilənlərin təkrarına geniş yer ayırmalı lazımdır. Bu zaman riyazi anlayışlar, 1-dən 10-a qədər ədədlər təkrar olunur.

II bölmə 11-20 ədədlərini və ölçmə əməliyyatlarını əhatə edir. Dərsliyə daxil edilən çalışmalar sadədən mürəkkəbə doğru prinsipi əsasında tərtib edilmişdir ki, bu da "A" və "B" kateqoriyalarında olan uşaqların səviyyələrinə uyğundur. Bu kateqoriyalara aid olan intellekt məhdudiyyətli şagirdlər qoyulmuş problem ətrafında fərdi və ya qrup şəklində tədqiqat aparmaqla onun həlli yollarını tapa bilərlər. Bu prosesdə müəllimin əsas vəzifəsi sinifdə məqsədyönlü şəkildə işgüzar mühit yaratmaq, bilik və bacarıqların əldə olunmasında şagirdlərə bələdçilik etməkdir.

MÜƏLLİM

- dərsi təşkil edir;
- problem-situasiya yaradır;
- tədqiqat işinin qoyuluşundan asılı olaraq istiqamətlər verir;
- problemin həllində metodik kömək göstərir;
- bilik və bacarıqların müstəqil şəkildə əldə olunması yollarını öyrədir.

İntellekt məhdudiyyəti olan şagirdlər üçün təlim prosesində təhsilin humanistlik prinsipi daha çox gözlənilməlidir: "Hər uşağın riyaziyyata maraq və meyilləri, fiziki və zehni imkanları, psixoloji xüsusiyyətləri təlim prosesində maksimum nəzərə alınmalıdır, onun istəyinə və imkanlarına görə diferensiasiya aparılmalıdır. Uşaq şəxsiyyət hesab edilməli, tədris prosesində müəllimlə bərabər hüquqlu, ümumi məqsədi eyni olan, lakin funksiyaları arasında müvafiq sərhəd qoyulmuş subyekt kimi götürülməlidir. Hər hansı formada, istənilən situasiyada uşağın şəxsiyyətinin alçaldılması yol verilməməlidir. İntellekt məhdudiyyətli uşaqlara daha çox mənəvi-psixoloji kömək göstərilməli, humanitar qayğı artırılmalıdır."

İŞ DƏFTƏRİ

Dərslikdə keçilən mövzuları şagirdlərin daha dərindən mənimseməsi üçün verilən tapşırıqları əhatə edir. Qazanılmış bilik və bacarıqların möhkəmləndirilməsi, praktik vərdişlərin formalasdırılması üçün iş dəftəri xüsusi əhəmiyyət kəsb edir.

BİRİNCİ SINİFDƏ KEÇİLƏNLƏRİN TƏKRARI

Mövzu: Həndəsi fiqurlar və rənglər

DƏRS 1

Təlim məqsədləri:

- Şagird həndəsi fiqurları: kvadrat və dairəni tanıyor, göstərir.
- Əsas rəngləri tanıyor və göstərir.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası integrasiya
Deduktiv	Fərdi iş, cütlərlə iş	Beyin həmləsi, müzakirə	Oyun xəmiri, kartondan həndəsi fiqurlar, say çöpləri	Həyat bilgisi, nitq inkişafı,

Motivasiya. Müəllim şagirdlərə kağızdan düzəldilmiş qırmızı rəngli kvadrat və göy rəngli dairə təqdim edir. Şagirdlərdən həndəsi fiqurların hər birini göstərib, adlarını və hansı rəngdə olmalarını deməyi xahiş edir. M: "Bu, hansı həndəsi fiqurdur? "(De: Bu, dairədir). M: "Dairə hansı rəngdədir? "(De: Dairə göy rəngdədir). M: "Bu, hansı həndəsi fiqurdur? "(De: Bu kvadratdır). M: "Kvadrat hansı rəngdədir? "(De: Kvadrat qırmızı rəngdədir). Sonra müəllim 4 parça plastilindən və 4 eyni say çöpündən düzəltdiyi kvadratları şagirdlərin partasının üstünə qoyur. Onlardan kvadratları əllərinə götürüb baxmağı, sonra kvadratın tərəflərini plastilindən ayırmağı və eyni ölçüdə olan tərəfləri yan-yana qoymağı xahiş edir. Şagirdlər tapşırığı yerinə yetirirlər və görürlər ki, kvadratın bütün tərəfləri bərabərdir. M: "Kvadratın tərəfləri bir – birindən böyük, kiçik, yoxsa bərabərdir? "(De: Kvadratın tərəfləri bərabərdir). M: "Bu gün biz qırmızı və göy rəngləri, həndəsi fiqurlardan dairə və kvadrati təkrar edəcəyik."

Tədqiqat səali: Qarşınızdakı əşyalara baxın. Göy rəngdə olan dairəni və qırmızı rəngdə olan kvadratı göstərin.

Tədqiqatın aparılması: Tapşırıq 1. Şagirdlərə iki eyni tipli, eyni rəngdə və müxtəlif formada olan əşya verilir. Onlardan göy rəngli, dairə formasında olan əşyanı göstərmək xahiş olunur.

Qarşınızdakı əşyalara baxın. Göy rəngli dairə formasında olan əşyanı göstərin.

a) Göy rəngli karton düzbucaqlı.

b) Göy rəngli karton dairə.

Tapşırıq 2. Şagirdlərə iki eyni tipli, eyni rəngdə, lakin müxtəlif formalarda əşya verilir. Onlardan qırmızı rəngli kvadrat formasında olan əşyanı göstərmək xahiş olunur.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 6-cı səhifəsindəki 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmalar işlənilir.

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: Həndəsi fiqurlar və rənglər.

DƏRS 1.

Təlim məqsədləri:

- Şagird həndəsi fiqurları: üçbucaq və düzbucaqlını tanıyor, göstərir.
- Əsas rəngləri tanıyor və göstərir.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası integrasiya
İnduktiv	Fərdi iş, qruplarla iş, cütlərlə iş	Beyin həmləsi, müzakirə	Plastilin, oyun xəmiri, kağızdan hazırlanmış həndəsi fiqurlar	Həyat bilgisi, nitq inkişafı,

Motivasiya. Müəllim lövhədən üzərində sarı rəngli üçbucaq və yaşıl rəngli düzbucaqlı şəkli olan plakat asır. Əlavə olaraq lövhədə üçbucaq və düzbucaqlı şəkillərini çəkir. M: "Bu hansı fiqurdur? "(De: Bu, üçbucaq fiqurudur). M: Üçbucaq fiquru hansı rəngdədir? "(De: Üçbucaq fiquru sarı rəngdədir). Müəllim əlavə edərək bildirir ki, biz kvadrat fiqurunun tərəflərinin bərabər olduğunu bilirik. Üçbucağın isə tərəfləri bir-birinə bərabər olmaya bilər. Sonra müəllim düzbucaqlı fiqurunu göstərib soruşur. M: "Bu hansı fiqurdur? "(De: Bu düzbucaqlıdır). M: "Düzbucaqlı hansı rəngdədir? "(De: Düzbucaqlı yaşıl rəngdədir). Müəllim 4 parça plastilin və 4 say çöpü ilə düzəltdiyi düzbucaqlıları şagirdlərə təqdim edir. Müəllim şagirdlərə düzbucaqlını əllərinə götürüb baxmağı, sonra isə düzbucaqlının tərəflərini plastilindən ayırib, bir -birinə bərabər olan tərəfləri yan-yana qoymağı xahiş edir. M: "Düzbucaqlının tərəflərini plastilindən ayırin və bir-birinə bərabər olan tərəfləri yan-yana qoyun". "Şagirdlər işi icra edirlər. M: "Aydın oldu ki, düzbucaqlının qarşı tərəfləri bir-birinə bərabərdir."

Tədqiqat suali: Qarşınızdakı əşyalara baxın, sarı rəngli üçbucağı, yaşıl rəngli düzbucaqlını göstərin.

Tədqiqatın aparılması: **Tapşırıq 1.** Şagirdlərə eyni tip və eyni formada, iki fərqli rəngdə olan əşya verilir və onlardan sarı rəngdə olan üçbucağı, yaşıl rəngdə olan düzbucaqlını göstərmək xahiş olunur.

Qarşınızdakı əşyalara baxın və sarı rəngli üçbucaq formasında olan əşyani göstərin.

a) Kağızdan hazırlanmış sarı rəngli üçbucaq bayraq.

b) Kağızdan hazırlanmış qırmızı rəngli üçbucaqlı bayraq.

Tapşırıq 2. Şagirdlərə eyni tipli, lakin müxtəlif formalarda, üç fərqli rəngdə olan əşyalar verilir. Onlardan sarı rəngdə olan üçbucağı və yaşıl rəngdə olan düzbucaqlını göstərmək xahiş olunur.

Qarşınızdakı əşyalara baxın və sarı rəngli üçbucaq formasında olan əşyani göstərin.

a) Qırmızı rəngli taxta kvadrat.

b) Sarı rəngli taxta üçbucaq.

c) Yaşıl rəngli taxta dairə.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 7-ci səhifəsindəki 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci, 6-ci çalışmalar işlənir.

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: Ölçmə.

DƏRS 1.

Təlim məqsədləri:

- Şagird ölçmə anlayışını və əşyaları müqayisə etməyi bilir.
- Əşyaları fərqləndirir və göstərir.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası integrasiya
İnduktiv	Fərdi iş, qruplarla iş, cütlərlə iş	Beyin həmləsi, müzakirə	Kitab, dəftər, alma ağacı və şam ağacı şəkli olan plakat, uzun-qısa lentlər	Həyat bilgisi, nitq inkişafı

Motivasiya. Şagirdlərin qarşısına kitab və dəftər qoyulur. Onlardan kitab və dəftərdən hansının qalın, hansının nazik olduğunu göstərmək və demək xahiş olunur. M: "Hansı qalındır?" (Göstər və de: Kitab qalındır). M: "Hansı nazikdir?" (Göstər və de: dəftər nazikdir). Sonra müəllim partaların üstünə yaşıl rəngli uzun lent, sarı rəngli qısa lent qoyur. Onlardan hansının uzun, hansının qısa olduğunu göstərmək və demək xahiş olunur. M: "Hansı lent uzundur?" (Göstər və de: Yaşıl rəngli lent uzundur). M: "Hansı lent qıсадır?" (Göstər və de: Sarı rəngli lent qıсадır). Müəllim lövhədən şam ağacı və alma ağaclarının şəkli olan plakat asır. Şagirdlərdən şəkildəki hansı ağacın hündür, hansı ağacın alçaq olduğunu göstərib demələrini xahiş edir. M: "Bu hansı ağacdır?" (Göstər və de: Bu şam ağacdır). M: "Bəs bu hansı ağacdır?" (Göstər və de: Bu alma ağacdır). M: "Hansı hündürdür?" (Göstər və de: Şam ağacı hündürdür). M: "Hansı alçaqdır?" (Göstər və de: Alma ağacı alçaqdır).

Tədqiqat suali: Qarşınızdakı əşyalara baxın və qalın olan əşyani göstərin.

Tədqiqatın aparılması: **Tapşırıq 1.** Şagirdlərə eyni tip və eyni formada, lakin iki fərqli rəngdə olan əşya verilir və onlardan qalın olanını göstərmək xahiş olunur.

Qarşınızdakı əşyalara baxın və qalın olan əşyani göstərin.

a) Qırmızı rəngli albom.

b) Ağ rəngli dəftər vərəqi.

Tapşırıq 2. Şagirdlərə eyni tip və eyni formada, üç fərqli rəngdə olan əşya verilir. Onlardan uzun olanını göstərmək xahiş olunur.

Qarşınızdakı əşyalara baxın və uzun olan əşyani göstərin.

a) Sarı rəngli uzun ip.

b) Qırmızı rəngli qısa ip.

c) Goy rəngli ən qısa ip.

Tapşırıq 3. Şagirdlərə eyni tipli, müxtəlif formalarda, iki fərqli rəngdə olan əşyalar verilir və onlardan hündür olanını göstərmək xahiş olunur.

Qarşınızdakı əşyalara baxın və ən hündür olan əşyanı göstərin.

- a) Yaşıl rəngli plastikdən hündür su qabı.
- b) Gök rəngli plastikdən alçaq su qabı.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 8-ci səhifəsindəki 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmalar işlənilir.

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 2.

Lövhədən üzərində böyük qırmızı əlcək, kiçik qırmızı əlcək, formaca eyni olan sarı top və göy top, yerdə bir qələm və qələməqabında çoxlu karandaş təsvir olunan plakat asılır. Bu əşyalardan hansının böyük, hansının kiçik, hansıların ölçülərinə görə eyni, rənginə görə müxtəlif, hansının az, hansının çox olduğu soruşulur. Araşdırma aparılır. Öyrənmə prosesi beyin həmləsi, müzakirə metodlarından istifadə etməklə 1-ci dərsə analoji qaydada aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 9-cu səhifəsindəki 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmalar işlənilir.

2-ci çalışmada müəllim şagirdlərdən səbətə görə tərəvəzlərin, dovşanın və çeyirtkənin yerini demələrini xahiş edir. M: "Dovşan haradadır?" (Ş: Dovşan səbətin arxasındadır). M: "Çeyirtkə haradadır?" (Ş: Çeyirtkə səbətin önündədir). M: "Tərəvəzlər haradadır?" (Ş: Tərəvəzlər səbətin içindədir). M: "Bu gün biz *içində, önündə, arxasında* anlayışlarını təkrar etdik."

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

MÖVZU: Zaman və məkan anlayışı.

DƏRS 1.

Təlim məqsədləri:

1. Zaman və məkan anlayışlarını bilir.
2. Zamana və məkana aid olan şəkilləri fərqləndirir və göstərir.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası integrasiya
İnduktiv	Fərdi iş, qruplarla iş	Beyin həmləsi, müzakirə	Sutkanın müxtəlif vaxtlarına aid şəkillər	Oxu, həyat bilgisi

Motivasiya. Lövhədən üzərində günəşin çıxması və xoruzun hasarın üstündə banlaması, qız və oğlanın parta arxasında əyləşib yazı yazmaları, qızın axşam televizora baxması, pəncərədən ulduzların görünməsi, qızın yatması və pəncərədən ayın görünməsinin təsvirləri olan plakat asılır. Bu hadisələrin günün hansı vaxtında baş verdiyini demək şagirdlərdən xahiş olunur. M: "Günəş nə zaman çıxır?" (Göstər və de: Günəş səhər çıxır). M: "Qız və oğlan nə vaxt yazı yazırlar?" (Göstər və de: Qız və

oğlan gündüz yazı yazırlar). M: Qız nə vaxt televizora baxır? " (Göstər və de: Qız axşam televizora baxır). M: "Bunu nədən bilmək olar? "(Göstər və de: Pəncərədən görünən ulduzlardan axşam olduğu görünür). M: "Qız nə vaxt yatır?" (Göstər və de: Qız gecə yatır).

Tədqiqat səali: Qarşınızdakı şəkillərə baxın, hadisənin səhər, gündüz, axşam və ya gecə baş verdiyini göstərin.

Tədqiqatın aparılması: **Tapşırıq 1.** Şagirdlərə sutkanın müxtəlif vaxtlarını əks etdirən iki şəkil verilir. Onlardan hadisənin günün hansı vaxtında baş verdiyini göstərib demələri xahiş olunur.

Qarşınızdakı şəkillərə baxın və hadisənin gündüz baş verdiyi şəkli göstərin.

a) Qız və oğlan məktəbə gedirlər.

b) Qız və oğlan parta arxasında əyləşib kitab oxuyurlar.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 10-cu səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü çalışmalar işlənir.

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 2.

Müəllim lövhədən qəfəsin içində şir, qəfəsin çölündə isə ceyran olan plakat asır və şagirdlərdən şirin və ceyranın harada olduğunu göstərib demələrini xahiş edir. M: "Uşaqlar, şəkildə şir haradadır?" (Göstər və de: Şir qəfəsin içindədir). M: "Ceyran qəfəsin çölündədir, yoxsa içində?" (Göstər və de: Ceyran qəfəsin çölündədir).

Tətbiqetmə: Dərsliyin 11-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmalar işlənilir.

2-ci çalışmada sarı kubun üstündə, qırmızı kubun arasında, göy kubun isə altında olduğu şagirdlər tərəfindən müəyyən edilir. Müəllim ümumiləşdirmə aparır. M: "Bu gün biz **üstündə, arasında, altında** anlayışlarını təkrar etdik və öyrəndik."

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 3.

Müəllim lövhədən üzərində yolda hərəkət edən minik avtomobili, avtobus, yük avtomobilinin şəkilləri olan plakat asır və onlardan hansı avtomobilin birinci, hansının ikinci və sonuncu yerlərdə getdiyini göstərib, demələrini xahiş edir. M: "Minik avtomobili yolda neçənci yerdə hərəkət edir?" (Göstər və de: Minik avtomobili yolda birinci yerdə hərəkət edir). M: "Avtobus neçənci yerdə hərəkət edir?" (Göstər və de: Avtobus ikinci yerdə hərəkət edir). M: "Yük maşını neçənci yerdə hərəkət edir?" (Göstər və de: Yük maşını sonuncu yerdə hərəkət edir).

Tətbiqetmə: Dərsliyin 12-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü çalışmalar işlənir.

3-cü çalışmada "Tıq- tıq xanım" nağılı yada salınır. Tıq- tıq xanımın 1-ci çobanla, 2-ci tülkü ilə və sonuncu Siçan bəylə qarşılaşlığı şagirdlər tərəfindən bildirilir. Müəllim ümumiləşdirmə aparır. M: "Bu gün biz 1-ci, 2-ci, sonuncu anlayışlarını təkrar etdik."

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: 1- 10 ədədləri

DƏRS 1

Təlim məqsədləri:

- Şagird 1- 10 dairəsində ədədləri tanıyor və yazır.
- 1-10 dairəsində ədədlər üzrə toplamını, çıxmanı və müqayisə etməyi bacarır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası integrasiya
İnduktiv	Fərdi iş, gruplarla iş, cütlərlə iş	Beyin həmləsi, müzakirə	1, 2, 3 rəqəmləri yazılmış kartlar, dəftərlər, rəngli leqolar	Oxu, nitq inkişafı

Motivasiya. Müəllim lövhədən üzərində 1, 2, və 3 rəqəmləri yazılmış kartlar asır, həm də lövhədə 1, 2, 3 rəqəmlərini yazır. Şagirdlərdən bu rəqəmlərin adını demələrini xahiş edir. M:"Lövhədə və kartlarda yazılmış rəqəmlərin adlarını deyin." (Göstər və de: bir, iki, üç). Sonra müəllim hər şagirdə bir say çöpü verir və onlardan əllərində neçə say çöpü olduğunu demələrini xahiş edir. M:"Əlinizdə neçə say çöpü var?" (Göstər və de: 1 say çöpü var). Sonra müəllim şagirdlərə daha bir say çöpü verir və soruşur. M: "Sizin əlinizdə neçə say çöpü oldu?" (Göstər və de: İki say çöpü oldu). M:"İki say çöpü necə alındı?" (Göstər və de: Bir say çöpünün üzərinə bir say çöpü əlavə etdik). M: "Bunu misal şəklində necə yaza bilərik?" (De: $1+1=2$). Müəllim bu misalı lövhədə yazır. Müəllim şagirdlərə daha bir say çöpü də verir və onlardan əllərindəki say çöplərini sayımayı, əllərində neçə say çöpü olduğunu demələrini xahiş edir. M: "İndi sizin əlinizdə neçə say çöpü oldu?" (Göstər və de: Üç say çöpü oldu). M: "Üç say çöpünü necə aldınız?" (Göstər və de: İki say çöpünün üzərinə bir say çöpü əlavə etdik). M:"Bunu misal şəklində necə yaza bilərik?" (De: $2+1=3$). Müəllim bu misalı da lövhədə yazır.

Tədqiqat suali:

- Uşaqlar, bu gün biz hansı ədədlərlə tanış olduq?
- 2 ədədində, 3 ədədində neçə vahid var?

Tədqiqatın aparılması: **Tapşırıq 1.** Şagirdlərə iki eyni tipli, eyni formada lakin, fərqli rənglərdə olan əşyalar verilir. Onlardan iki ədəd yaşıl rəngdə olanı göstərmək xahiş olunur.

Qarşınızdakı əşyalara baxın və iki yaşıl rəngdə olan əşyaları göstərin.

- a) Qırmızı üzünlükli bir dəftər.
- b) Yaşıl üzünlükli iki dəftər.

Tapşırıq 2. Şagirdlərə eyni tipli, eyni formada, fərqli rənglərdə olan üç əşya verilir və onlardan üç ədəd göy rəngdə olan əşyani göstərmək xahiş olunur.

Qarşınızdakı əşyalara baxın və göy rəngdə olan üç əşyani göstərin.

- a) Bir qırmızı rəngli leqo.
- b) Üç göy rəngli leqo.
- c) Bir sarı rəngli leqo.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 13-cü səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü çalışmalar işlənir.

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: 1 – 4 ədədləri. Toplama əməli.

Təlim məqsədləri:

- 1, 2, 3, 4 ədədlərini tanıyır və yazır.
- Toplama əməlini bilir və həll edir.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası integrasiya
İnduktiv	Fərdi iş, qruplarla iş, cütlərlə iş	Beyin həmləsi, müzakirə	Misallar yazılmış plakat, say çöpləri, dəftər, kitab	Oxu, nitq inkişafı

Motivasiya. Müəllim lövhədən üzərində $2+1=3$ və $3+1=4$ misalları yazılmış plakatı asır. Hər şagirdə 3 ədəd say çöpü verir və əllərində neçə say çöpü olduğunu sayıb demələrini xahiş edir. M: "Əlinizdə neçə say çöpü var?" (Göstər və de: 3 say çöpü var). Müəllim hər şagirdə daha bir say çöpü verir və əllərində neçə say çöpü olduğunu sayıb demələrini xahiş edir. M: "Əlinizdəki say çöplərini sayın və neçə say çöpü olduğunu deyin." (De: 4 say çöpü oldu). M: "4 say çöpü necə alındı?" (Göstər və de: 3 say çöpünün üzərinə 1 say çöpü əlavə etdik). M: "Bunu misal şəklində necə yaza bilərik?" (De: $3+1=4$). Sonra müəllim şagirdlərə lövhədən asdıgı plakatda yazılmış misallara baxmağı və bu misallarda hansı əməlin icra olunduğunu demələrini təklif edir. M: "Plakatda yazılmış misallarda hansı əməl isra edilmişdir?" (Göstər və de: Bu misallarda toplama əməli icra edilmişdir). M: "Bu gün biz "toplama" əməlini öyrənəcəyik. Toplama riyazi əməldir. Toplama əməlində ədədlər arasında "üstəgəl" işarəsi qoyulur. Toplama əməlində 1-ci ədədin üzərinə 2-ci ədəd əlavə edilir."

Tədqiqat səali: Qarşınızdakı misallara baxın və hansı misalda "üstəgəl" işarəsi olduğunu və toplama əməlinin icra olunduğunu göstərin və deyin.

Tədqiqatın aparılması: Tapşırıq 1. Şagirdlərin qarşısına müxtəlif əməlli iki misal yazılmış kart qoyulur və onlardan hansı misalda ədədlər arasında "üstəgəl" işarəsinin qoyulduğunu, toplama əməlinin icra olunduğunu göstərib demələri xahiş olunur.

Qarşınızdakı misallara baxın. Hansı misalda ədədlər arasında "üstəgəl" işarəsi qoyulduğunu və toplama əməlinin icra olunduğunu göstərib deyin.

- a) $3+1=4$
- b) $4-1=3$

Tətbiqetmə: Dərsliyin 14-cü səhifəsindəki 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmalar yerinə yetirilir.

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: 1 - 6 ədədləri. Çıxma əməli.

Təlim məqsədləri:

1. Şagird 1-dən 6-ya qədər ədədləri tanıyır və göstərir.
2. Çıxma əməlini bilir və həll edir.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası integrasiya
İnduktiv	Fərdi iş, qruplarla iş, cütlərlə iş	Beyin həmləsi, müzakirə	Rəqəmlər və misallar yazılmış kartlar, dəftər, kitab	Oxu, nitq inkişafı

Motivasiya. Müəllim lövhədən üzərində 1, 2, 3, 4, 5, 6 rəqəmləri yazılmış kartlar asır və şagirdlərdən 1-dən 6-ya qədər bir-bir artırmaqla, 6-dan 1-ə qədər bir-bir azaltmaqla saymayı xahiş edir. Müəllim hər şagirdə fərdi şəkildə saydırır və dinləyir. Sonra müəllim şagirdlərin qarşısına üzərində $2-1=1$, $3-1 = 2$, $4-1=3$ misalları yazılmış kartlar qoyur. Şagirdlərdən bu misallarda hansı riyazi əməlin yerinə yetirildiyini göstərib demələrini xahiş edir. M: "Qarşınızdakı misallarda hansı riyazi əməl yerinə yetirilmişdir?" (Göstər və de: Bu misallarda çıxma əməli yerinə yetirilmişdir). Sonra müəllim yeni dərsi izah edir. M: "Çıxma riyazi əməldir. Çıxma əməlində ədədlər arasında "çix" işarəsi (-) qoyulur. Birinci ədəddən ikinci ədəd çıxılır."

Tədqiqat sualı: Qarşınızdakı misallara baxın və çıxma əməli olan misalı göstərin.

Tədqiqatın aparılması: **Tapşırıq 1.** Şagirdlər iki qrupa bölünürler. Hər qrupa iki kartda müxtəlif əməllərə dair misallar təqdim edilir və onlardan hansı misalda çıxma əməli olduğunu göstərmək və demək xahiş olunur.

Qarşınızdakı misallara baxın və çıxma əməli olan misalı göstərin və deyin.

a) $2+1=3$

b) $3-1=2$

Tətbiqetmə: Dərsliyin 15-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci, 6-ci çalışmalar yerinə yetirilir.

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: 0 ədədi.

Təlim məqsədləri:

- Şagird 0 rəqəmini tanıyır və yazır.
- 6 dairəsində toplama və çıxma əməlinə aid misalları həll edir.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası integrasiya
İnduktiv	Fərdi iş, qruplarla iş, cütlərlə iş	Beyin həmləsi, müzakirə	Göldə 3 qaz, boş göl şəkli olan plakat, karandaşlar, qələmlər	Oxu, nitq inkişafı

Motivasiya. Müəllim stolun üstünə boş qələmqabı qoyur, əlindəki qələmləri bir-bir qələmqabına qoyduqca onunla birlikdə saymayı təklif edir. M: "Qələmqabına qoyulan qələmləri bir-bir sayaq: Bir, iki, üç. M: "Qələmqabında neçə qələm var?" (Göstər və de: Qələmqabında 3 qələm var). Sonra müəllim qələmləri qələmqabından götürür və şagirdlərdən qələmqabında neçə qələm qaldığını demələrini xahiş edir. M: "Qələmqabında neçə qələm qaldı?" (Göstər və de: Qələmqabında qələm qalmadı). M: "Qələmqabında qələm qalmadığını hansı rəqəmlə işaret edəcəyik?" (De: 0 rəqəmi ilə işaret edəcəyik). M: "Bu həlli misal şəklində necə yaza bilərik?" (De: 3-3=0). M: "Yadda saxlayın ki, istənilən ədəddən həmin ədədin özünü çıxdıqda 0 (sıfır) alınır."

Tədqiqat sualı: Qarşınızdakı misallara baxın və cavabı 0 (sıfır) olan misali göstərin.

Tədqiqatın aparılması: Tapşırıq 1. Şagirdlər iki qrupa bölünür. Onlara iki kartda yazılmış iki eyni əməlli misalları həll etmək və cavabı 0 (sıfır) olanı göstərmək tapşırılır.

Qarşınızdakı misalları həll edin və cavabı 0 (sıfır) olanı göstərin.

- a) 2-2=
- b) 2-1=

Tətbiqetmə: Dərsliyin 16-ci səhifəsində verilmiş 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmalar həll olunur.

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: $2 + 0$ və $2 - 0$ şəklində misallar.

Təlim məqsədləri:

- Şagird ədədin üzərinə 0 (sıfır) gəlməyi, ədəddən 0 (sıfır) çıxmağı bilir.
- 6 dairəsində ədədləri tanıyır və yazır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası integrasiya
İnduktiv	Fərdi iş, qruplarla iş, cütlərlə iş	Beyin həmləsi, müzakirə	Bir göl boş, 2-ci göldə 2 ördək olan plakat, say çöpləri	Oxu, nitq inkişafı

Motivasiya. Müəllim lövhədən bir göl boşdur və ikinci göldə 2 ördək olan plakat asır. Müəllim şagirdlərdən hər göldə ayrılıqda və sonra iki göldə birlikdə neçə ördək olduğunu demələrini xahiş edir. M: "1-ci göldə neçə ördək var?" (Göstər və de: Göldə ördək yoxdur). M: "2-ci göldə neçə ördək var?" (Göstər və de: 2-ci göldə 2 ördək var). M: "İki göldə birlikdə neçə ördək var?" (Göstər və de: İki göldə birlikdə 2 ördək var). M: "2 ədədini necə aldınız?" (Göstər və de: 0-in üzərinə 2 əlavə etdik). M: "Bunu misal şəklində necə yazmaq olar?" (De: $0+2=2$). Müəllim bu misalı lövhədə yazır. Sonra müəllim $2-0=2$ misalını izah edir. Müəllim şagirdlərin hər birinə 2 say çöpü verib, onlardan 0 (sıfır) say çöpünü partanın üstünə qoymağı, əllərində neçə say çöpü qaldığını deməyi xahiş edir. M: "Əlinizdə neçə say çöpü var?" (Göstər və de: 2 say çöpü var). M: "0 (sıfır) say çöpünü partanın üstünə qoyun. Əlinizdə neçə say çöpü oldu?" (Göstər və de: 2 say çöpü). M: "İki say çöpü necə aldı?" (Göstər və de: İki say çöpündən 0 (sıfır) say çöpünü çıxdıqda 2 alınır). Bunu misal şəklində necə yazmaq olar?" (De: $2-0=2$) M: "Yadda saxlayın ki, hər hansı bir ədədi sıfırla topladıqda və ya ədəddən sıfırı çıxdıqda həmin ədədin özü alınır."

Tədqiqat suah: Qarşınızzdakı misallara baxın və ədədin üzərinə sıfırın əlavə olunması və ya ədəddən sıfırın çıxılmasına dair misalı göstərin.

Tədqiqatın aparılması: **Tapşırıq 1.** Şagirdlər iki qrupa bölünürlər. Onlara iki kartda yazılmış iki eyni əməlli misallar təqdim edilir. Şagirdlərdən ədədin üzərinə sıfır əlavə edilən misalı göstərmək xahiş olunur.

Misalları həll edin və ədədin üzərinə sıfır əlavə edilən misalı göstərin.

- a) $2 + 2$
- b) $2 + 0$

Tapşırıq 2. Şagirdlər iki qrupa bölünürlər. Onlara iki kartda yazılmış iki eyni əməlli misallar təqdim edilir. Şagirdlərdən ədəddən sıfır çıxılan misalı göstərmək xahiş olunur.

1. Qarşınızzdakı misalları həll edin və ədəddən sıfır çıxılan misalı göstərin.

- a) $3 - 1$
- b) $3 - 0$

Tətbiqetmə: Dərsliyin 17-ci səhifəsindəki 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci, 6-ci çalışmalar işlənilir.

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: Əvvəlki ədəd.

Təlim məqsədləri:

- Şagird əvvəlki ədəd anlayışını bilir və deyir.
- 6 dairəsində toplama və çıxma əməlini həll edə bilir.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası integrasiya
İnduktiv	Fərdi iş, qruplarla iş, cütlərlə iş	Beyin həmləsi, müzakirə	"Hava limanında 5 təyyarə və 1 təyyarə havaya qalxır" təsviri olan plakat, rəngli karandaşlar, iş dəftəri, rəqəmlər yazılmış kartlar	Oxu, nitq inkişafı

Motivasiya. Lövhədən hava limanında 5 təyyarənin olduğu, 1 təyyarənin də havaya qalxdığı təsvir olunan plakat asılır. Müəllim şagirdlərdən hava limanında əvvəl neçə təyyarənin olduğunu, 1 təyyarə uçub getdikdən sonra neçə təyyarə qaldığını demələrini xahiş edir. M: "Əvvəl təyyarə limanında neçə təyyarə vardı?" (Göstər və de: Əvvəl hava limanında 6 təyyarə vardı). M: "1 təyyarə uçub getdikdən sonra hava limanında neçə təyyarə qaldı?" (Göstər və de: 1 təyyarə uçub getdikdən sonra hava limanında 5 təyyarə qaldı). M: "5 ədədini necə aldınız?" (Göstər və de: 6-dan 1-ni çıxməqla alıq). M: "Bunu misalın köməyi ilə necə yazmaq olar?" (De: 6-1=5). M: "5 ədədi 6 ədədindən əvvəlki, ya sonrakı ədəddir?" (De: 5 ədədi 6 ədədindən əvvəlki ədəddir). M: "Bu gün biz "Əvvəlki ədəd" mövzusunu öyrənəcəyik. Yadda saxlayın ki, hər hansı ədəddən bir ədədini çıxdıqda onun özündən əvvəlki ədəd alınır).

Tədqiqat suali: Qarşınızdakı kartlarda olan rəqəmlərə baxın və verilmiş ədəddən əvvəlki ədədi tapıb göstərin.

Tədqiqatın aparılması: **Tapşırıq 1.** Şagirdlər iki qrupa bölünür. Hər qrupa üzərində müxtəlif rəqəmlər yazılmış üç kart təqdim edilir. Onlardan 4 ədədindən əvvəlki ədədi göstərmək xahiş olunur.

Qarşınızdakı kartlarda olan rəqəmlərə baxın və 4 ədədindən əvvəlki ədədi tapıb göstərin.

- a) 2 rəqəmi yazılmış kart.
- b) 3 rəqəmi yazılmış kart.
- c) 6 rəqəmi yazılmış kart.

Tapşırıq 2. Şagirdlər iki qrupa bölünür. Hər qrupa üzərində müxtəlif rəqəmlər yazılmış 4 kart təqdim edilir və uşaqlardan 5 ədədindən əvvəlki ədədi göstərmək xahiş olunur.

Qarşınızdakı kartlarda olan rəqəmlərə baxın və 5 ədədindən əvvəlki ədədi tapıb göstərin.

- a) 1 rəqəmi yazılmış kart.
- b) 2 rəqəmi yazılmış kart.
- c) 3 rəqəmi yazılmış kart.
- d) 4 rəqəmi yazılmış kart.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 18-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmalar işlənilir.

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: Növbəti ədəd.

Təlim məqsədləri:

- Şagird növbəti ədəd anlayışını bilir və göstərir.
- 6 dairəsində toplama və çıxma əməlini həll edə bilir.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası integrasiya
İnduktiv	Fərdi iş, qruplarla iş, cütlərlə iş	Beyin həmləsi, müzakirə	Üzərində 4 sarı kağız üçbucaq və 1 ədəd də kəsilib hazırlanmaqdə olan üçbucaq, say çöpləri, iş dəftərləri	Həyat bilgisi, nitq inkişafı, oxu

Motivasiya. Lövhədən üzərində 4 ədəd sarı kağız üçbucaq və kəsilməkdə olan 1 ədəd sarı kağız üçbucağın şəkli olan plakat asılır. Şagirdlərdən neçə kəsilmiş sarı üçbucağın olduğunu, neçə sarı üçbucağın kəsilməkdə olduğu və cəmi neçə üçbucaq olduğunu demək xahiş olunur. M: "Hazırlanmış neçə kağız üçbucaq var?" (De: Hazırlanmış 4 üçbucaq var). M:"Daha neçə üçbucaq kəsilib hazırlanır?" (De: Qayçı ilə daha 1 üçbucaq kəsilib hazırlanır). M: "1 üçbucaq kəsilib hazırlanıqdan sonra cəmi neçə üçbucaq oldu?" (De: Cəmi 5 üçbucaq oldu). M: "5 üçbucağı necə aldıq? "(De: 4 ədəd sarı rəngli üçbucağın üzərinə 1 sarı rəngli üçbucaq əlavə etdik). Bunu misalın köməyi ilə necə yaza bilərik?" (De: $4+1=5$). M: "5 ədədi 4 ədədindən əvvəlki ədəddir, yoxsa növbəti (sonrakı) ədəddir?" (De: 5 ədədi 4 ədədindən sonrakı, yəni növbəti ədəddir). Sonra müəllim 1-dən 5-ə qədər bir-bir artırmaqla birlikdə saymağı xahiş edir. M: "Gəlin birlikdə 1-dən 5-ə qədər bir-bir artırmaqla sayaq: bir, iki, üç, dörd, beş) . M: "1-dən 5-ə qədər saydıqda 5 ədədi 4 ədədindən əvvəl, yoxsa sonra gəlir?" (De: 5 ədədi 4 ədədindən sonra gəlir). M: "Bu gün biz növbəti ədəd anlayışını öyrənəcəyik. Yadda saxlayın ki, ədədin üzərinə 1 əlavə etdikdə növbəti ədəd alınır."

Tədqiqat suali: Qarşınızdakı kartlarda yazılmış rəqəmlərə baxın və verilmiş ədəddən sonrakı, yəni növbəti ədədi göstərin.

Tədqiqatın aparılması: **Tapşırıq 1.** Şagirdlər iki qrupa bölünürler. Hər qrupa üzərində müxtəlif rəqəmlər yazılmış 3 kart təqdim olunur və onlardan 3 ədədindən sonra gələn növbəti ədədi göstərib tapıb göstərmələri xahiş olunur.

Qarşınızdakı kartlara baxın və 3 ədədindən sonra gələn növbəti ədədi tapıb göstərin.

- a) 4 rəqəmi yazılmış kart.
- b) 5 rəqəmi yazılmış kart.
- c) 6 rəqəmi yazılmış kart.

Tapşırıq 2. Şagirdlər iki qrupa bölünürler. Hər qrupa üzərində müxtəlif rəqəmlər yazılmış 4 kart təqdim olunur və onlardan 5 ədədindən sonra gələn növbəti ədədi tapıb göstərmək xahiş olunur.

Qarşınızdakı kartlara baxın və 5 ədədindən sonra gələn növbəti ədədi tapıb göstərin.

- a) 7 rəqəmi yazılmış kart.
- b) 6 rəqəmi yazılmış kart.
- c) 8 rəqəmi yazılmış kart.
- d) 9 rəqəmi yazılmış kart.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 19-cu səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmalar həll olunur.

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: Ədədlərin müqayisəsi.

Təlim məqsədləri:

1. Şagird ədədləri fərqləndirə və müqayisə edə bilir.
2. Ədədlərin müqayisəli həllini yaza bilir.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası integrasiya
İnduktiv	Fərdi iş, qruplarla iş	Beyin həmləsi, müzakirə	3 ciyələk, 4 ilbiz şəkli olan plakat, 4 qızılğül və 4 kəpənək şəkli, say çöpləri	Həyat bilgisi, nitq inkişafı, oxu

Motivasiya. Müəllim lövhədən 3 ciyələk, 4 ilbiz və 4 kəpənək, 4 qızılğulin təsviri olan plakat asır. Müəllim şagirdlərdən 1-ci şəklə baxıb neçə ciyələk, neçə ilbiz olduğunu, hansının çox, hansının az olduğunu göstərib demələrini xahiş edir. M: "1-ci şəklə baxın. Neçə ciyələk var?" (Göstər və de: 3 ciyələk var). M: "Neçə ilbiz var?" (Göstər və de: 4 ilbiz var). M: "Çiyələklər çoxdur, yoxsa ilbizlər?" (Göstər və de: İlbizlər ciyələklərdən çoxdur. Çiyələklər ilbizlərdən azdır). M: "Bunu misalların köməyi ilə necə yaza bilərik?" (De: 4>3; 3<4). Müəllim bu misalları lövhədə yazır. Sonra müəllim şagirdlərdən 2-ci şəklə baxıb, kəpənəkləri və qızılğullardan hansının çox, hansının az və ya bərabər olduğunu göstərib demələrini xahiş edir. M: "Neçə kəpənək var?" (Göstər və de: 4 kəpənək var). M: "Neçə qızılğül var?" (Göstər və de: 4 qızılğül var). M: "Hansı çoxdur? Hansı azdır və ya bərabərdir?" (Göstər və de: 4 kəpənək və 4 qızılğül bərabərdir). M: "Bunu misalın köməyi ilə necə yaza bilərik?" (De: 4=4). Müəllim bu misalı da lövhədə yazır və lövhədəki misalları şagirdlərin dəftərlərində yazdırır.

Tədqiqat suali: Qarşınızdakı əşyalara baxın. Hansının çox, hansının az və ya bərabər olduğunu göstərin.

Tapşırıq 1. Şagirdlər iki qrupa bölünürələr. Hər qrupa eyni tipdə, eyni formada, iki müxtəlif rəngdə olan əşyalar təqdim edilir. Onlardan hansının çox, hansının az olduğunu göstərmələri xahiş olunur.

Qarşınızdakı əşyalara baxın və çox olanı göstərin.

- a) 3 ədəd yaşıl rəngli dairəvi düymə.
- b) 4 ədəd qırmızı rəngli dairəvi düymə.

Tapşırıq 2. Şagirdlər iki qrupa bölündürülər. Hər qrupa eyni tipdə, eyni formada, üç müxtəlif rəngdə əşyalar təqdim edilir. Onlardan hansıların sayca bərabər olduğunu göstərmələri xahiş olunur.

Qarşınızdakı əşyalara baxın, sayı bərabər olanları göstərin.

- a) 5 ədəd qırmızı muncuq.
- b) 5 ədəd yaşıl muncuq.
- c) 2 ədəd sarı muncuq.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 20-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmalar işlənir.

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: 1- 5 ədədləri.

Təlim məqsədləri:

1. 5 dairəsində olan ədədləri tanır və göstərir.
2. Şagird 5 dairəsində riyazi bacarıqlara yiyələnir.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası integrasiya
İnduktiv	Fərdi iş, qruplarla iş	Beyin həmləsi, müzakirə	Rəngli kağız kvadratlar, kağız üçbucaqlar, say çöpləri, iş dəftəri, kitab	Həyat bilgisi, nitq inkişafı, oxu

Motivasiya. Müəllim şagirdlərin qarşısına 4 ədəd yaşıl rəngli, 1 ədəd qırmızı rəngli kağız kvadrat qoyur. Müəllim şagirdlərdən əvvəl yaşıl kvadratların sayını, sonra qırmızı kvadratların sayını, daha sonra isə kvadratların birlikdə sayını demələrini xahiş edir. M: "Qarşınızda neçə yaşıl kvadrat var?" (Göstər və de: 4 yaşıl kvadrat var). M: "Qarşınızda neçə qırmızı kvadrat var?" (Göstər və de: 1 qırmızı kvadrat var). M: Qarşınızda cəmi neçə kvadrat var?" (Göstər və de: 5 kvadrat var). M: "5 kvadrati necə aldınız?" (Göstər və de: 4 yaşıl kvadratın üzərinə 1 qırmızı kvadrat əlavə etdik). M: "Bunu misalın köməyi ilə necə yazmaq olar?" (De: $4+1=5$). Sonra müəllim şagirdlərdən 1 ədəd qırmızı kvadrati ona vermələrini və qarşılılarında neçə kvadrat qaldığını sayıb demələrini xahiş edir. M: "1 ədəd qırmızı kvadrati mənə verdikdən sonra qarşınızda neçə kvadrat qaldı?" (Göstər və de: 4 kvadrat qaldı). M: "4 kvadrati necə aldınız?" (Göstər və de: 5 kvadratdan 1 qırmızı kvadratı verdik). M: "Bunu misalın köməyi ilə necə yazmaq olar?" (De: $5-1=4$).

Tədqiqat səali: Qarşınızdakı əşyalara baxın və 5 ədəd qırmızı rəngdə olanı göstərin.

Tədqiqatın aparılması: **Tapşırıq 1.** Şagirdlər iki qrupa bölündürülər. Hər qrupa eyni tipdə, eyni formada, üç müxtəlif rəngdə olan əşyalar təqdim edilir və onlardan 5 ədəd qırmızı rəngdə olanını göstərmək xahiş olunur.

Qarşınızdakı əşyalara baxın və 5 ədəd qırmızı rəngdə olan əşyanı göstərin.

- a) 3 ədəd yaşıl alma.
- b) 2 ədəd sarı alma.
- c) 5 ədəd qırmızı alma.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 21-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci, 6-ci çalışmalar işlənilir.

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: ■ + 1 + 1 şəklində misallar

Təlim məqsədləri:

1. Şagird ■ + 1 + 1 şəklində misalları həll edir.
2. Şagird 6 dairəsində riyazi bacarıqlara yiyələnir.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası integrasiya
İnduktiv	Fərdi iş, qruplarla iş, cütlərlə iş	Beyin həmləsi, müzakirə	"Dayanacaqda 2 avtomobil və əvvəl 1 avtomobilin, sonra daha 1 avtomobilin gəldiyi" təsviri olan plakat, iş dəftəri, say çöpləri	Həyat bilgisi, nitq inkişafı, oxu

Motivasiya. Müəllim lövhədən dayanacaqda 2 avtomobil olduğu, əvvəl 1 avtomobilin daha sonra 1 avtomobilində gəldiyi təsvir olunan plakat asır. Müəllim şagirdlərdən dayanacaqda neçə avtomobilin olduğunu, oraya əvvəl 1 avtomobil, sonra daha 1 avtomobil gəldikdən sonra cəmi neçə avtomobil olduğunu sayıb demələrini xahiş edir. M: "Dayanacaqda neçə avtomobil var?" (Göstər və de: Dayanacaqda 2 avtomobil var). M: "Əvvəl 1 avtomobil, sonra daha 1 avtomobil gəldikdən sonra dayanacaqda neçə avtomobil oldu?" (De: 4 avtomobil oldu). M: "4 ədədini necə aldınız?" (Göstər və de: 2 ədədinin üzərinə əvvəl 1 ədədini, sonra yenə 1 ədədini əlavə etdik). M: "Bunu misal şəklində necə yaza bilərik?" (De: 2+1+1=4). Müəllim misal lövhədə yazır və izah edir dəmekdir. M: "Ədədin üzərinə əvvəl 1, sonra yenə 1 əlavə etmək ədədin üzərinə 2 əlavə etmək".

Tədqiqat suali: Qarşınızda olan əşyaları sayın. Əvvəl 1 əşya və daha 1 əşya əlavə etdikdən sonra cəmi neçə əşya olduğunu deyin.

Tədqiqatın aparılması: Şagirdlər iki qrupa bölünürələr. Müəllim hər qrupun qarşısına 3 qırmızı gilas maketi qoyur və onlara əvvəl 1, sonra yenə 1 gilas maketi təqdim etdikdən sonra qarşılarda neçə gilas maketi olduğunu demələrini xahiş edir. Araşdırma beyin həmləsi və müzakirə metodlarından istifadə etməklə aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 22-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci, 6-ci çalışmalar işlənilir.

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: 1-6 ədədləri

Təlim məqsədləri:

- Şagird 6 dairəsində olan ədədləri tanır və yazır.
- Şagird 6 dairəsində riyazi bacarıqlara yiyələnir.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası integrasiya
İnduktiv	Fərdi iş, qruplarla iş, kollektiv iş	Beyin həmləsi, müzakirə	"5 toyuq dən yeyir, 1 toyuqda gəlir" şəkli olan plakat, say çöpləri, kitablar, iş dəftərləri	Həyat bilgisi, nitq inkişafı, texnologiya, oxu

Motivasiya. Müəllim lövhədən üzərində "5 toyuq dən yeyir, 1 toyuq da gəlir" şəkli olan plakat asır və şagirdlərdən neçə toyuğun dən yediğini, 1 toyuq gəldikdən sonra cəmi neçə toyuq olduğunu göstərib demələrini xahiş edir. M: "Neçə toyuq dən yeyir?" (Göstər və de: 5 toyuq dən yeyir). M: "Neçə toyuq dən yeməyə gəlir?" (Göstər və de: 1 toyuq dən yeməyə gəlir). M: "1 toyuq gəldikdən sonra cəmi neçə toyuq oldu?" (Göstər və de: 6 toyuq oldu). M: "Bunu misal şəklində necə yazmaq olar?" (De: $5+1=6$). Müəllim misalı lövhədə yazır.

Tədqiqat suali: Qarşınızdakı əşyalara baxın və sayı 6 ədəd olan əşyanı göstərin.

Tədqiqatın aparılması: **Tapşırıq 1.** Şagirdlər iki qrupa bölünürələr. Hər qrupa eyni tipdə, eyni formada, üç müxtəlif rəngdə olan quş şəkilləri və ya maketləri təqdim edilir, onlardan sayı 6 ədəd olanı göstərmək xahiş olunur.

Qarşınızdakı quş şəkillərinə baxın, sayı 6 ədəd olan quş şəkillərini göstərin.

- a)** 6 ədəd aq toyuq.
- b)** 4 ədəd çil toyuq.
- c)** 3 ədəd qara toyuq.

Tapşırıq 2. Şagirdlər iki qrupa bölünürələr. Hər qrupa eyni tipdə, eyni formada, üç müxtəlif rəngdə olan əşyalar və ya maketlər təqdim olunur. Onlardan sayı 6 ədəd olanları göstərmək xahiş olunur.

Qarşınızdakı əşyalara baxın və sayı 6 ədəd olan əşyanı göstərin.

- a)** 5 ədəd qırmızı top.
- b)** 6 ədəd göy top.
- c)** 4 ədəd göy top

Tətbiqetmə: Dərsliyin 23-cü səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci, 6-ci çalışmalar işlənir.

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 2.

Müəllim şagirdləri iki qrupa böлür. Hər qrupa 6 ədəd say çöpü təqdim edir. Müəllim şagirdlərdən təqdim olunan say çöplərini saymağı, sonra bu çöplərdən 2 ədədini ona qaytarmalarını və qarşılarda neçə say çöpü qaldığını sayıb demələrini xahiş edir. M: "Qarşınızda neçə say çöpü var?" (Göstər və de: 6 say çöpü). Sonra müəllim 2 say çöpünü ona qaytarmalarını xahiş edir. M: "2 say çöpünü mənə verdikdən sonra qarşınızda neçə say çöpü qaldı?" (Göstər və de: 4 say çöpü qaldı). M: "4 say çöpünü necə aldınız?" (De: 6-dan 2-ni çıxdıq). M: "Bunu misal şəklində necə yaza bilərik?" (De: 6-2=4). Müəllim misalı lövhədə yazır və şagirdlərə də dəftərlərində yazdırır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 24-cü səhifəsindəki 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci, 6-ci, 7-ci çalışmalar işlənir.

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 3.

Müəllim lövhədən üzərində 5 uşaq, 6 tennis raketkasının şəkli olan plakat asır və şagirdlərdən şəkildə neçə uşaq, neçə raketka olduğunu, hansının çox, hansının az olduğunu demələrini xahiş edir. M: "Şəkildə neçə uşaq var?" (Göstər və de: 5 uşaq var). M: "Neçə raketka var?" (De: 6 raketka var). M: "Hansi çoxdur?" (De: Raketkalar çoxdur). M: "Hansi azdır?" (De: Uşaqlar azdır). M: "Bunu misal şəklində necə yazmaq olar?" (De: 6>5; 5<6). Müəllim misalları lövhədə yazır, şagirdlərə dəftərlərində yazırlar.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 25-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci, 6-ci çalışmalar işlənir.

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

MÖVZU: 1 - 7 ədədləri

DƏRS 1.

Təlim məqsədləri:

1. Şagird 7 dairəsində ədədləri tanır və göstərir.
2. Şagird 7 dairəsində riyazi bacarıqlara yiyələnir.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası integrasiya
İnduktiv	Fərdi iş, qruplarla iş	Beyin həmləsi, müzakirə	Plakatda 7 şəkərbura şəkli, onlardan 1-i aralıda, say çöpləri, kitablar, iş dəftərləri	Həyat bilgisi, nitq inkişafı, oxu

Motivasiya. Müəllim lövhədən üzərində ananın naxışladığı 6 şəkərbura və Səbinənin naxışladığı 1 şəkərbura şəkilləri olan plakat asır. Şagirdlərdən ananın neçə və Səbinənin neçə şəkərburanın naxışladıqlarını, cəmi neçə şəkərbura naxışladıqlarını sayıb demələrini xahiş edir. M:"Ana neçə şəkərbura naxışladı?" (Göstər və de: Ana 6 şəkərbura naxışladı). M: "Səbinə neçə şəkərbura naxışladı?" (Göstər və de: Səbinə 1 şəkərbura naxışladı). M: "Onlar birlikdə neçə şəkərbura naxışladılar?" (Göstər və de: Onlar birlikdə 7 şəkərbura naxışladılar). M:"Bunu misal şəklində necə yazmaq olar?" (De: 6+1=7). Müəllim misalı lövhədə yazar, şagirdlərə də dəftərlərində yazardır.

Tədqiqat suali: Qarşınızdakı əşyalara baxın və sayı 7 ədəd olanı göstərib deyin.

Tədqiqatın aparılması: **Tapşırıq 1.** Şagirdlər iki qrupa bölünürler. Hər qrupa eyni tipdə, eyni formada, üç müxtəlif rəngdə şəkillər olan kartlar təqdim olunur və onlardan hansının 7 ədəd olduğunu göstərib demək xahiş olunur.

Qarşınızdakı şəkillərə baxın. Şəkillərdə sayı 7 ədəd olanı göstərib deyin.

- a)** 7 ədəd qırmızı qızılıgül şəkli.
- b)** 5 ədəd ağ qızılıgül şəkli.
- c)** 4 ədəd sarı qızılıgül şəkli.

Tapşırıq 2. Şagirdlər iki qrupa bölünürler. Hər qrupa eyni tipdə, eyni formada, üç müxtəlif rəngdə olan əşyalar təqdim olunur və onlardan sayı 7 ədəd olanı göstərib demək xahiş olunur.

Qarşınızdakı əşyalara baxın və sayı 7 ədəd olanı göstərin.

- a)** 3 ədəd qırmızı rəngli plastik stəkan.
- b)** 6 ədəd göy rəngli plastik stəkan.
- c)** 7 ədəd yaşıl rəngli plastik stəkan.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 26-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci, 6-ci çalışmalar işlənir.

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 2.

Motivasiya. Şagirdlər iki qrupa bölünürler. Müəllim hər qrupa 7 ədəd göy leqo təqdim edir. Müəllim qruplara leqoları saymayı, bu leqolardan əvvəl 1 leqo, sonra yenə 1 leqo ona verilməsini, bundan sonra qarşılarda neçə leqo qaldığını sayıb demələrini xahiş edir. Müzakirə edilir. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 27-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci, 6-ci çalışmalar işlənir.

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: 1 - 8 ədədləri.

DƏRS 1.

Təlim məqsədləri:

- Şagird 8 dairəsində ədədləri tanıyır və göstərir.
- Şagird 8 dairəsində riyazi bacarıqlara yiyələnir.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası integrasiya
İnduktiv	Fərdi iş, qruplarla iş	Beyin həmləsi, müzakirə	"7 uşaq sıradə dayanıb, 1 uşaqda gəlir". şəkli olan plakat, say çöpləri, kitablar, iş dəftəri	Həyat bilgisi, nitq inkişafı, oxu

Motivasiya. Müəllim lövhədən üzərində "sıradə dayanmış 7 uşaq və 1 uşaq da sıradə dayanmağa gəlir" şəkli olan plakatı asır. Şagirdlərdən əvvəl sıradə neçə uşaq dayandığını, 1 uşaq gəldikdən sonra sıradə neçə uşaq olduğunu demələrini xahiş edir. M: "Sıradə neçə uşaq dayanıb?" (Göstər və de: Sıradə 7 uşaq dayanıb). M: "1 uşaq gəldikdən sonra sıradə neçə uşaq oldu?" (Göstər və de: 1 uşaq gəldikdən sonra sıradə 8 uşaq oldu). M: "Bunu misal şəklində necə yazmaq olar?" (De: $7+1=8$). Müəllim misalı lövhədə yazar və şagirdlərə də dəftərlərində yazdırır.

Tədqiqat səali: Qarşınızdakı əşyalara baxın və 8 ədəd olanı göstərib deyin.

Tədqiqatın aparılması: **Tapşırıq 1.** Şagirdlər iki qrupa bölünürələr. Hər qrupa eyni tipdə, eyni formada, müxtəlif rəngdə olan əşyalar təqdim edilir və onlardan 8 ədəd olanı göstərib demək xahiş olunur.

Qarşınızdakı əşyalara baxın və sayı 8 ədəd olan əşyani göstərib deyin.

- a)** 6 ədəd qırmızı rəngli oyuncaq maşın.
- b)** 8 ədəd göy rəngli oyuncaq maşın.
- c)** 5 ədəd sarı rəngli oyuncaq maşın.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 28-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci, 6-ci, 7-ci çalışmalar işlənir.

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 2.

Müəllim lövhədən 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 rəqəmləri yazılmış kartlar asır və həmin rəqəmləri lövhədə də yazar. Şagirdlərdən 1-dən 8-ə qədər bir-bir artırmaqla saymayı, 8 ədədinin ədədlər sırasında neçənci yerdə olduğunu demələrini xahiş edir. Araşdırma beyin həmləsi və müzakirə metodlarından istifadə etməklə aparılır. Öyrənmə dərs 1-ə analoji qaydada tətbiq etməklə aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 29-cu səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci, 6-ci çalışmalar işlənir.

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS: 3.

Lövhədən bostanda 4 qarpız, kisədə 4 qarpız şəkli olan plakat asılır. Müəllim şagirdlərdən bunların hansının çox, hansının az və ya bərabər olduğunu demələrini xahiş edir. Araşdırma aparılır və müqayisə edilir. Araşdırma beyin həmləsi və müzakirə metodlarından istifadə etməklə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji qaydada tətbiq etməklə aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 30-cu səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmalar işlənir.

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 4.

Lövhədən üzərində "çəmənlikdə 5 at var və 3 at da gəlir "şəkli olan plakat asılır. Müəllim şagirdlərdən əvvəlcə çəmənlikdə neçə at, 3 at gəldikdən sonra cəmi neçə at olduğunu demələrini xahiş edir. Araşdırma aparılır. Araşdırma beyin həmləsi və müzakirə metodlarından istifadə edilir. Öyrənmə dərs 1-ə analoji qaydada aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 31-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmalar işlənir.

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 5.

Lövhədən "təlxək əllərini açıb və əlindən uçan 8 şarın" olduğu plakat asılır. Müəllim şarlar uçmamışdan əvvəl klounun əlində neçə şar olduğunu təlxək əlini açdıqdan, şarlar havaya qalxdıqdan sonra onun əlində neçə şar qaldığını, bunun misal şəklində necə yazılıdığını demələrini şagirdlərdən xahiş edir. Araşdırma aparılır. Bu zaman beyin həmləsi və müzakirə metodlarından istifadə edilir. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji qaydada aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 32-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci, 6-ci çalışmalar işlənir.

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 6.

Lövhədən üzərində "kolun yanında 6 dovşan və 2 dovşan da gəlir" şəkli olan plakat asılır. Müəllim şagirdlərdən kolun yanında neçə dovşan olduğunu, 2 dovşan gəldikdən sonra kolun yanında neçə dovşan olduğunu, bunu misalın köməyi ilə necə yazılıdığını demələrini xahiş edir. Araşdırma aparılır. Araşdırma beyin həmləsi və müzakirə metodlarından istifadə edilir. Öyrənmə dərs 1-ə analoji qaydada aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 33-cü səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmalar işlənir.

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: 1-9 ədədləri.

Təlim məqsədləri:

- Şagird 9 dairəsində ədədləri tanıyır və göstərir.
- Şagird 9 dairəsində riyazi bacarıqlara yiyələnir.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası integrasiya
İnduktiv	Fərdi iş, qruplarla iş	Beyin həmləsi, müzakirə	Yerdə 8 oyuncaq maşın və uşağın əlində 1 oyuncaq maşının şəkli olan plakat, say çöpləri, kitablar, iş dəftəri	Həyat bilgisi, nitq inkişafı, oxu

Motivasiya. Lövhədən üzərində "yerdə 8 oyuncaq maşın və uşağın əlində 1 oyuncaq maşın" şəkli olan plakat asılır. Müəllim şagirdlərdən yerdə neçə oyuncaq maşının olduğunu, uşağın əlində neçə oyuncaq maşının olduğunu, cəmi neçə oyuncaq maşının olduğunu sayıb demələrini xahiş edir. M: "Yerdə neçə oyuncaq maşın var?" (Göstər və de: 8 oyuncaq maşın var). M: "Uşağın əlində neçə oyuncaq maşın var?" (Göstər və de: 1 oyuncaq maşın var). M: "Cəmi neçə oyuncaq maşın var?" (De: 9 oyuncaq maşın var). M: "9 ədədini necə alındınız?" (De: 9-un üzərinə 1 əlavə etdik). M: "Bunu misal şəklində necə yazmaq olar?" (De: 8+1=9). Müəllim misalı lövhədə yazar və şagirdlər dəftərlərində yazdırılır.

Tədqiqat səali: Qarşınızdakı əşyalara baxın və sayı 9 ədəd olan əşyanı göstərin.

Tədqiqatın aparılması: **Tapşırıq 1.** Şagirdlər iki qrupa bölünür. Hər qrupa eyni tipdə, eyni formada, iki müxtəlif rəngdə olan əşyalar verilir və onlardan sayı 9 ədəd olanı göstərmək xahiş olunur.

Qarşınızdakı əşyalara baxın və 9 ədəd olan əşyanı göstərin.

- a)** 9 ədəd qırmızı gilas şəkli.
- b)** 7 ədəd sarı gilas şəkli.

Tapşırıq 2. Şagirdlər iki qrupa bölünlərlər. Hər qrupa eyni tip, eyni formada, üç müxtəlif rəngdə əşyalar təqdim edilir və onlardan 9 ədəd olanı göstərmək xahiş olunur.

Qarşınızdakı əşyalara baxın və 9 ədəd olan əşyanı göstərin.

- a)** 9 ədəd yaşıl rəngli karandaş.
- b)** 8 ədəd qara rəngli karandaş.
- c)** 5 ədəd göy rəngli karandaş.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 34-cü səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmalar işlənir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 2.

Müəllim şagirdlərə 7 ədəd sarı rəngli kağız üçbucaq təqdim edir və onları saymağı xahiş edir. Daha 2 yaşıl rəngli kağız üçbucaq da təqdim edir və qarşılılarında cəmi neçə üçbucaq olduğunu demələrini xahiş edir. Diqqət 9 ədədinin necə alındığına yönəldilir. Araşdırma aparılır. Sonra müəllim şagirdlərdən 2 ədəd yaşıl rəngli üçbucağı partanın kənarına qoymağı və qarşılılarında neçə üçbucağın qaldığını demələrini xahiş

edir. Diqqət 7 ədədinin necə alındığına yönəldilir. Araşdırma aparılır. Bu zaman beyin həmləsi və müzakirə metodlarından istifadə edilir. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 35-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci çalışmalar işlənilir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 3.

Müəllim şagirdlərə 6 ədəd göy rəngli kağız kvadrat təqdim edir və onları saymayı xahiş edir. Müəllim şagirdlərə 3 qırmızı kvadrat da təqdim edir və qarşılarda cəmi neçə kvadrat olduğunu söyləmələrini xahiş edir. 9 ədədinin necə alındığına fikir yönəldilir. Araşdırma aparılır. Sonra müəllim 3 ədəd qırmızı kvadratı partanın kənarına qoymayı və qarşılarda neçə kvadratın qaldığını söyləmələrini xahiş edir. Diqqət 6 ədədinin necə alındığına fikir yönəldilir. Araşdırma aparılır. Bu zaman beyin həmləsi və müzakirə metodlarından istifadə edilir. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 36-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmalar işlənilir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 4.

Lövhədən üzərində toyuğun önündə 5 cücənin, arxasında 4 cücənin dənləndiyi təsviri olan plakat asılır. Müəllim şagirdlərdən toyuğun önündə neçə cücənin, arxasında neçə cücənin və cəmi neçə cücənin olduğunu söyləmələrini xahiş edir. Araşdırma aparılır. Bu zaman beyin həmləsi və müzakirə metodlarından istifadə edilir. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 37-ci səhifəsindəki 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci, 6-ci çalışmalar işlənilir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 5.

Müəllim lövhədən üzərində "6 qırmızı və 2 yaşıl xal olan domino daşı" şəkli olan plakat asır, şagirdlərdən domino daşında neçə qırmızı, neçə yaşıl xal olduğunu, cəmi neçə xal olduğunu söyləmələrini xahiş edir. 8 ədədinin necə alındığına fikir yönəldilir. Araşdırma aparılır. Araşdırma beyin həmləsi və müzakirə metodlarından istifadə edilir. Öyrənmə dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 38-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmalar işlənilir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 6.

Lövhədən üzərində "səbətdə 7 top və yerdə 2 top" təsviri olan plakat asılır. Səbətdə və yerdə neçə topun olduğu, cəmi neçə topun olduğu soruşular. Müzakirə aparılır. Bu zaman beyin həmləsi və müzakirə metodlarından istifadə edilir. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 39-cu səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmalar işlənilir. 4-cü çalışmada cədvəldəki boş xanalara uyğun olan ədədləri tapmaq üçün

verilmiş üçbucaqlardan istifadə edilir. Əvvəl xətkeşlə və ya say çöpü ilə 1 üçbucaq ayrılır və 8 ilə 1-in cəmindən 9 ədədinin alındığı bildirilir. Sonra düzbucaqlı xətkeş və ya say çöpü ilə 1 üçbucaq da ayrılır və saymaqla 7-nin üzərinə 2 əlavə etdikdə 9 alındığı bildirilir. İş bu ardıcılıqla davam etdirilir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: 1 - 10 ədədləri.

DƏRS 1.

Təlim məqsədləri:

- Şagird 10 dairəsində ədədləri tanır və göstərir.
- Şagird 10 dairəsində riyazi bacarıqlara yiyələnir.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası integrasiya
İnduktiv	Fərdi iş, qruplarla iş	Beyin həmləsi, müzakirə	Budaqda 9 quş oturub və 1 quşda uçub gəldi şəkli olan plakat, kağız dairələr	Oxu, nitq inkişafı, texnologiya

Motivasiya. Müəllim üzərində " budaqda 9 quş oturub və 1 quş da uçub gəlir şəkli olan plakatı lövhədən asır. Müəllim şagirdlərdən budaqdakı quşların sayını soruşur, 1 quş gəldikdən sonra budaqda neçə quş olduğunu demələrini xahiş edir. M: "Budaqda neçə quş var?"(Göstər və de: Budaqda 9 quş var). M: "1 quş da budağa qonduqdan sonra budaqda neçə quş oldu?"(Göstər və de: 10 quş oldu). M:"10 ədədini necə aldınız?"(Göstər və de: 9-un üzərinə 1 əlavə etdik). M: "Bunu misal şəklində necə yaza bilərik?"(De: 9 + 1 = 10). Müəllim misalı lövhədə yazar və şagirdlərə dəftərlərində yazdırır.

Tədqiqat səali: Qarşınızdakı əşyalara baxın və sayı 10 ədəd olan əşyanı göstərin.

Tədqiqatın aparılması: **Tapşırıq 1.** Şagirdlər iki qrupa bölünürələr. Hər qrupa eyni tipdə, eyni formada, üç müxtəlif rəngdə əşyalar təqdim edilir və onlardan sayı 10 ədəd olanı göstərmək xahiş olunur.

Qarşınızdakı əşyalara baxın və sayı 10 ədəd olan əşyanı göstərin.

- a) 10 ədəd qırmızı alma.
- b) 8 ədəd sarı alma.
- c) 5 ədəd yaşıl alma.

Qarşınızdakı əşyalara baxın və 10 ədəd olan əşyanı göstərin.

- a) 10 ədəd göy rəngli kağız dairə.
- b) 9 ədəd qırmızı rəngli kağız dairə.
- c) 4 ədəd yaşıl rəngli kağız dairə.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 40-cı səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmalar işlənilir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 2.

Lövhədən üzərində 10 kirpi, 8 alma şəkli olan plakat asılır. Şagirdlərdən şəkildə neçə kirpi, neçə alma olduğu, hansının çox, hansının az olduğu soruşular. Müzakirə və müqayisə aparılır. Bu zaman beyin həmləsi və müzakirə metodlarından istifadə edilir. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 41-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmalar işlənilir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 3.

Lövhədən üzərində "göldə 7 timsah üzür, 3 timsah gölün kənarında gedir" şəkili olan plakat asılır. Şagirdlərdən əvvəlcə göldə neçə timsah olduğu, sonra göldə neçə timsah qaldığını, 7 ədədinin necə alındığı soruşular. Araşdırma aparılır. Bu zaman beyin həmləsi, müzakirə metodlarından istifadə edilir. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 42-ci səhifəsindəki 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmalar işlənilir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 4.

Lövhədən üzərində kirpinin solunda 5 göbələk, sağında 5 göbələk şəkli olan plakat asılır. Şagirdlərdən kirpinin sol tərəfində neçə göbələk, sağ tərəfində neçə göbələk olduğu, 10 ədədinin necə alındığı soruşular. Araşdırma aparılır. Bu zaman beyin həmləsi və müzakirə metodlarından istifadə edilir. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 43-cü səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci, 6-ci çalışmalar işlənilir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 5.

Lövhədən üzərində boşqabda 6 qırmızı alma, yerdə 4 yaşıl alma şəkli olan plakat asılır. Şagirdlərdən boşqabda neçə alma, yerdə neçə alma olduğu, 10 ədədinin necə alındığı soruşular. Araşdırma aparılır. Bu zaman beyin həmləsi və müzakirə metodlarından istifadə edilir. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 44-cü səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci, 6-ci çalışmalar işlənilir.

Qiymətləndirmə: müşahidə əsasında aparılır.

MÖVZU: Onluq və təklik (1saat)

Təlim məqsədləri:

1. Şagird 10 ədədinin 1 onluq olduğunu bilir.
2. Şagird 10 ədədinin 10 təklik olduğunu bilir.
3. Şagird sayı 10 olan əşyaları 1 onluq və ya 10 təklik şəklində göstərə bilir.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası integrasiya
İnduktiv	Fərdi iş, qruplarla iş	Beyin həmləsi, müzakirə	Ədədlərin onluq və təkliyə ayrılmamasını göstərən, plakat, say çöpləri, karandaşlar, qələmqabı, kartlar	Oxu nitq inkişafı, texnologiya

Motivasiya. Müəllim üzərində ədədlərin onluq və təkliyə ayrılmamasına aid şəkillər çəkilmiş plakati yazı lövhəsindən asır. Gətirdiyi say çöplərini, sapi, karandaşları, qələmqabını şagirdlərə təqdim edir. Müəllim sinfi 2 qrupa bölür. Birinci qrupa say çöplərini və sapi, ikinci qrupa isə karandaşları və qələmqabını təqdim edir. Onlardan 10 ədəd say çöpünü sayıb sapla bağlamalarını, 10 ədəd karandaşı sayıb qələmqabına yiğmalarını xahiş edir. Sonra qruplara sualla müraciət edir:

- Neçə ədəd say çöpünü sapla bağladınız?
- Neçə ədəd karandaşı qələmqabına yiğdınız?

Fikirlər dinlənilir, müzakirələr aparılır. Bundan sonra müəllim dərsi izah edir:

- Uşaqlar, bu gün biz onluq və təklik anlayışı ilə tanış olduk. 1 onluq 10 təklik deməkdir. Siz 1 onluq say çöpünü dəstədə bağladınız, 1 onluq karandaşı isə qələmqabına yiğdınız. Bu zaman, həm də gördünüz ki, 1 onluqda 10 təklik var.

Sonra müəllim şagirdlərin diqqətini dərsliyin 45-ci səhifəsinə yönəldir.

Fikirlər dinlənilir, müzakirə aparılır.

Tədqiqat sualı: 1 onluqda neçə təklik var?

Sayıları 10 olan əşyaları tapın və göstərin.

Tədqiqatın aparılması: Şagirdlərə müxtəlif saylarda olan əşyaların şəkilləri təqdim olunur və onlardan sayı 10 olan əşyaların şəkillərini seçmələri xahiş olunur.

Qarşınızdakı şəkillərə baxın və sayıları 10 olan əşyaların şəkillərini seçin.

- 1) Bir dəstədə bağlanmış say çöpü
- 2) Qələmqabı içində 10 rəngli karandaş
- 3) 3 banan, 5 ədəd qızılıgül
- 4) Çötkədə 10 mavi kürə
- 5) 6 ədəd rəngli şar

Tətbiqetmə: Dərslik, səhifə 46 tapşırıq 1-3.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: 11 ədədi (10 saat)

Təlim məqsədləri:

1. Şagird 11 ədədini tanıyor.
2. Şagird 11 ədədini yazır.
3. Şagird 11 dairəsində riyazi bacarıqlara yiyələnir.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası integrasiya
İnduktiv	Fərdi iş, qruplarla iş, cütlərlə iş	Beyin həmləsi, müzakirə	11 ədədi yazılmış plakat, 11 ədəd say çöpü, 11 ədəd kubik, çötkə	Oxu nitq inkişafı,

Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsinə 11 ədədi yazılmış plakatı asır, gətirdiyi 11 ədəd say çöpünü, 11 ədəd kubiki, 11 ədəd karandaşı şagirdlərə təqdim edir. Müəllim sinfi 3 qrupa bölür. Birinci qrupa 10 ədəd say çöpü, ikinci qrupa 10 ədəd kubik, üçüncü qrupa isə 10 ədəd karandaş təqdim edir. Qruplara suallarla müraciət edir:

- Birinci qrupun neçə ədəd say çöpü var?
- İkinci qrupun neçə ədəd kubiki var?
- Üçüncü qrupun neçə ədəd karandaşı var?

Sonra müəllim birinci qrupa əlavə 1 ədəd say çöpü, ikinci qrupa əlavə 1 ədəd kubik, üçüncü qrupa isə əlavə 1 ədəd karandaş təqdim edib, saymalarını xahiş edir.

- İndi birinci qrupda neçə say çöpü oldu?
- İkinci qrupda neçə kubik oldu?
- Bəs üçüncü qrupda neçə karandaş oldu?

Fikirlər dinlənilir, müzakirə aparılır.

Müəllim şagirdlərə əşyaları birlikdə saymayı təklif edir.

Gəlin birlikdə sayıq: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11. Deməli, sizin hər birinizin 11 əşyasi var. Bu gün biz sizinlə 11 ədədi ilə tanış olduq. 11 ədədi, eyni zamanda 1 onluq, 1 təklik deməkdir.

Müəllim şagirdlərin diqqətini səhifə 47-yə yönəldir. Fikirlər dinlənilir, müzakirə aparılır.

Tədqiqat suali: Şəkildəki hansı fiqurun sayı 11 ədədinə uyğundur?

Tədqiqatın aparılması. Şagirdlərə kvadrat və üçbucaq şəkilləri təqdim olunur və sayı 11 ədədinə uyğun olan fiqurun şəklini seçmələri xahiş olunur.

Qarşınızdakı şəkillərə baxın və sayı 11 ədəd olan fiqurun şəklini seçin.

- 1) 10 ədəd mavi kvadrat olan şəkil
- 2) 11 ədəd qırmızı üçbucaq olan şəkil

Tətbiqetmə: Dərslik, səhifə 47, tapşırıq 1-3 səhifə 48, tapşırıq 1.

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 2.

Öyrənmə prosesi mövzuya aid növbəti dərsdə davam edir. Bu zaman müəllim araşdırmanın tapşırıq 4 üzrə bütün siniflə aparır. Müəllim tapşırığa uyğun hazırlanmış plakatı yazı lövhəsindən asır və şagirdlərə aşağıdakı suallarla müraciət edir.

- "Şəkildə neçə say çöpü var?"
- "11 ədədində neçə onluq, neçə təklik var?"
- "11 ədədindən 1 çıxsaq neçə qalar?"

Fikirlər dinlənilir, müzakirə aparılır. Şagirdlər 10 ədədinin necə alındığı ilə tanış olurlar. Dərslik: səhifə 48, tapşırıq 2-6

DƏRS 3.

Bu dərsdə araştırma dərslik, səhifə 49, tapşırıq 3 üzrə aparılır. Şagirdlər birlikdə say çötkəsində onluqları və təklikləri ayırmayı araşdırırlar. Müəllim şagirdlərə suallarla müraciət edir.

- "Say çötkəsində təkliklər harda olmalıdır?"
- "Çötkədə onluqlar harada olmalıdır?"

Fikirlər dinlənilir, müzakirə aparılır. Şagirdlər müəllimin köməyi ilə onluğun yuxarıdan 1-ci məftildə, təkliklərin isə yuxarıdan 2-ci məftildə göstərildiyini araşdıraraq öyrənirlər. Dərslik: səhifə 49, tapşırıq 1-7

DƏRS 4.

Öyrənmə mövzuya aid növbəti dərsdə davam edir. Müəllim bütün siniflə 50-ci səhifədəki tapşırıq 1 üzrə araştırma aparır. Kitabdakı şəkildən istifadə etməklə motivasiya qururlur.

- "Şəkildə neçə kvadrat var?"
- "Şəkildə neçə üçbucaq var?"
- "Hansı çoxdur, hansı azdır?"

Fikirlər dinlənilir, müzakirə aparılır. Şagirdlər tapşırıqları həm lövhədə, həm də dəftərdə yazılırlar. Dərslik: səhifə 50, tapşırıq 1-5

DƏRS 5.

Növbəti dərsdə müəllim 51-ci səhifədəki tapşırıq 4 üzrə, bütün siniflə birlikdə verilmiş şəkil üzrə araştırma aparır. Müəllim şagirdlərə istiqamətləndirici suallarla yardım edir.

- "Kolda əvvəl neçə ciyələk var idi?"
- "Ciyələklərin neçəsini dərib boşqaba qoydular?"
- "Kolda neçə ciyələk qaldı?"

Fikirlər dinlənilir, müzakirə aparılır. Araşdırmalarının nəticəsi həm yazı lövhəsində, həm də dəftərdə qeyd olunur. Dərslik: səhifə 51, tapşırıq 1-6.

DƏRS 6.

Mövzuya aid misal və məsələlər həll edilir. Tapşırıqlar üzrə araşdırma bütün siniflə, qruplarla, fərdi formada aparılır. Şagirdlərin əldə etdikləri bilik və bacarıqların tətbiqi yoxlanılır. Dərslik: səhifə 52, tapşırıq 1-5; səhifə 53, tapşırıq 1-7

DƏRS 7.

Növbəti dərsdə müəllim 53-cü səhifədəki tapşırıq 6 üzrə araşdırmanı bütün siniflə aparır. Şagirdlərin diqqətini tapşırığa aid şəklə yönəldir. Müəllim şagirdlərə suallarla müraciət edir.

- "Birinci qutuda neçə karandaş var?"
- "İkinci qutudakı karandaşların sayı, birinci qutudakı karandaşların sayından neçə ədəd çoxdur?"

"İkinci qutudakı karandaşların sayını necə tapmaq olar?"

Fikirlər dinlənilir, müzakirə aparılır. Araşdırmanın nəticəsini şagirdlər həm yazı lövhəsində, həm də dəftərlərində qeyd edirlər. Dərslik: səhifə 53, tapşırıq 1-6

DƏRS 8-9

Mövzuya aid olan növbəti dərsləri nümunələrə uyğun şəkildə təşkil etmək tövsiyə olunur. Dərslikdəki müxtəlif tapşırıqlar üzrə iş bütün siniflə, qruplarla və fərdi formada aparılır. Mövzuya aid əyani vəsaitlər tərtib və istifadə etmək tövsiyə olunur. Dərslik: səhifə 54, tapşırıq 1-7; səhifə 55, tapşırıq 1-6.

DƏRS 10

Mövzuya aid bilik və bacarıqların möhkəmləndirilməsi növbəti dərsdə də davam edir. Müəllim şagirdlərin bilik və bacarıqlarını nəzərə alıb, motivasiyanı dərsliyin 56-ci səhifəsindəki 4-cü tapşırıq üzrə qurur. Lövhədə tapşırıga uyğun cədvəli çəkir.

Müəllim şəklə əsasən istiqamətləndirici suallarla sınıf müraciət edir:

- "Şagirdlər neçə yaşıl şar doldurdular?"
- "Neçə sarı şar doldurdular?"
- "Şagirdlər cəmi neçə şar doldurdular?"

Fikirlər dinlənilir, müzakirə aparılır. Araşdırmanın nəticələri həm lövhədə, həm də dəftərdə yazılır. Dərslik; səhifə 56, tapşırıq 1-4

Mövzu: Kütlə vahidi-kiloqram

DƏRS 1.

Təlim məqsədləri:

1. Şagird kiloqramın kütlə vahidi olduğunu bilsin.
2. Tərəzinin əşyaların kütləsini ölçmək və yaxud iki əşyanın kütləsini müqayisə etmək üçün istifadə edildiyini bilsin.
3. Tərəzi şəkilləri ilə verilmiş sadə məsələlərdə əşyaların kütləsini tapmaq üçün toplama və çıxma bacarıqlarını tətbiq edin.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası integrasiya
İnduktiv	Fərdi iş, cütlərlə iş, qruplarla iş	Beyin həmləsi, müzakirə	Tərəzi şəkilləri olan plakat, 2 kq alma, 1kq konfet, tərəzi şəkilləri çəkilmiş kartlar	Oxu, texnologiya

Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində müxtəlif tərəzi şəkilləri olan plakat asır və gətirdiyi gündəlik həyatda istifadə olunan əl tərəzisini, almanı, konfeti şagirdlərə təqdim edir, sonra şagirdlərə suallarla müraciət edir;

- Plakatdakı şəkilləri necə adlandırırlar?
- Tərəzidən nə üçün istifadə edirlər?

Suallar cavablandırılır. Bundan sonra müəllim şagirdlərdən birini yanına çağırır və konfet kütləsini ölçməsini xahiş edir.

- Konfetenin kütləsi neçə kiloqram oldu?
- Almanın kütləsi neçə kiloqram oldu?

Fikirlər dinlənilir müzakirə aparılır. Ölçülən əşyaların kütlələri lövhəyə yazılır.

Sonra müəllim şagirdlərin diqqətini səhifə 57-ki tapşırıqlara yönəldir.

Fikirlər dinlənilir, müzakirə aparılır.

Tədqiqat suali: Qarşınızdakı tərəzi şəkillərindən tərəzilərin vəziyyətinə görə 1 kilogram, 1 kilogramdan ağır, 1 kilogramdan yüngül əşyaların çəkildiyi şəkilləri seçin.

Tədqiqatın aparılması. Müəllim sinfi 3 qrupa bölüb, hər qrupa tədqiqat aparmaq üçün tapşırıqlar verir. Birinci qrupa 1 kilograma bərabər, ikinci qrupa 1 kilogramdan ağır, üçüncü qrupa isə 1 kilogramdan yüngül ifadələrinə uyğun olan tərəzi şəkillərini seçib ayırmalarını xahiş edir.

- 1) 1 banan və 1 kilogramlıq çəki daşı olan tərəzi şəkli
- 2) 3 portağal və 1 kilogramlıq çəki daşı olan tərəzi şəkli
- 3) Balqabaq və 1 kilogramlıq çəki daşı olan tərəzi şəkli

Tətbiqetmə; Dərslik, səhifə 57, tapşırıq 1-3; səhifə 58, tapşırıq 1-2.

Qiymətləndirmə. Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 2.

Mövzuya aid öyrənmə prosesi növbəti dərsdə davam edir. 58-ci səhifədə verilmiş şəkil üzrə iş aparılır.

- Bananın kütləsi neçə kilogramdan yüngüldür?
- Neçə dəfə 1 kq götürmək lazımdır ki, 2 kq alınsın?

Fikirlər dinlənilir, müzakirə aparılır. Dərslik səhifə 58, tapşırıq 1-3.

DƏRS 3.

Öyrənmə prosesi mövzuya aid növbəti dərsdə davam edir. Bu zaman səhifə 58-ki tapşırıq verilmiş şəkil üzrə aparılır.

Araşdırmanın bu mərhələsi bütün siniflə birlikdə aparılır. Müəllim şagirdlərə sual və tapşırıqlarla yardım edir.

- "Qarpızın kütləsi neçə kilogramdır?"
- "Yemişin kütləsi neçə kilogramdır?"

Fikirlər dinlənilir, müzakirə aparılır. Məsələnin həllini şagirdlər həm lövhədə, həm də dəftərlərində qeyd edirlər. Dərslik səhifə 59, tapşırıq 1-4.

DƏRS 4.

Öyrənmə prosesi mövzuya aid növbəti dərsdə davam edir. Müəllim bütün sinfə 60-ci səhifədəki tapşırıq iş üzrə araştırma aparır. Şagirdlərin diqqətini kitabdakı tərəzi şəklinə yönəldir. Müəllim şagirdlərə sualla müraciət edir.

- "Bir nar neçə alma ağırlığındadır?"
- "Bir heyva bəs neçə naringi ağırlığındadır?"

Fikirlər dinlənilir, müzakirə aparılır. Dərslik, səhifə 60, tapşırıq 1-5.

Mövzu: 12 ədədi (9 saat)

Təlim məqsədləri:

1. Şagird 12 ədədini tanıyır.
2. Şagird 12 ədədini yazır.
3. Şagird 12 dairəsində riyazi bacarıqlara yiyələnir.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası integrasiya
İnduktiv	Fərdi iş, cütlərlə iş, qruplarla iş	Beyin həmləsi, müzakirə	12 ədədi yazılmış plakat, Sap və muncuqlar, Səbət və almalar, kartlar	Oxu, texnologiya, həyat bilgisi, nitq inkişafı

Motivasiya. Müəllim yazılı lövhəsində 12 ədədi yazılmış plakat asır. Sonra şagirdləri 2 qrupa böлüb, 1-ci qrupa sap və 11 muncuğu, 2-ci qrupa isə səbət və 11 almani təqdim edir. 1-ci qrupdan muncuqları sayıb sapa düzəməyi, 2-ci qrupa isə almaları sayıb səbətə yiğmağlarını xahiş edir. Sonra onlara sualla müraciət edir;

- Neçə muncuq saydırınız?
- Bəs səbətdə neçə alma var?

Fikirlər dinlənilir. Bundan sonra müəllim şagirdlərə birlikdə saymayı təklif edir: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12.

- Deməli qarşınızdakı əşyaların sayı 12-dir. Bu gün biz sizinlə 12 ədədi ilə tanış olduq. Uşaqlar, 12 ədədi, 1 onluq, 2 təklik deməkdir. Sonra müəllim şagirdlərin diqqətini 61-ci səhifədəki şəkillərə yönəldir.

Tədqiqat səali: Şəkildəki əşyaları sayıv və hansı ədədin alındığını deyin.

Tədqiqatın aparılması: Şagirdlərə müxtəlif əşyalar çəkilmiş şəkillər təqdim olunur və onlardan əşyaların sayılarını tapmaları xahiş olunur.

- 1) Qutunun içində 10 konfet, qırqaqda 2 konfet
- 2) Boşqab içində 10 albalı, qırqaqda 2 albalı
- 3) Ağacda 10 armud, qırqaqda 2 armud

Tətbiqetmə: səhifə 61, tapşırıq 1-3, səhifə 62, tapşırıq 1-3-dəki tapşırıqlar üzərində aparılır.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 2.

Mövzuya aid növbəti dərsdə, öyrənmə davam edir. Bu zaman müəllim araşdırmanı bütün sinifə, tapşırıq 1 üzrə aparır. Müəllim tapşırığa uyğun hazırlanmış plakatı yazı lövhəsindən asır və şagirdlərin hər birinə 12 ədəd karandaşı sayıb partalarının üzərinə qoymalarını xahiş edir. Sonra müəllim şagirdlərə sualla müraciət edir.

- “Neçə karandaş götürdüñünüz?”
- “12 ədədindən neçə onluq, neçə təklik var?”

Fikirlər dinlənilir, müzakirə aparılır. Bundan sonra müəllim 12 ədəd karandaşdan 1 ədədini çantalarına qoymalarını xahiş edir.

- “Bəs indi neçə karandaş qaldı?”

Fikirlər dinlənilir, müzakirə aparılır. Dərslik: səhifə 62, tapşırıq 4-5: səhifə 63, tapşırıq 1-3.

DƏRS 3-4

Mövzuya aid növbəti dərsləri verilmiş nümunəyə uyğun təşkil etmək tövsiyə olunur. Araşdırmaarbeit bütün siniflə, qruplarla, cütlərlə aparılır. Mövzuya uyğun kartoçkalar və başqa əyani vəsaitlər tərtib və istifadə etmək tövsiyə olunur. Dərslik:

səhifə 63, tapşırıq 4-5: səhifə 64, tapşırıq 1-7.

DƏRS 5.

Mövzuya aid növbəti dərsdə araştırma səhifə 65, tapşırıq 1 üzrə, bütün siniflə aparılır. Bunun üçün müəllim şagirdlərin diqqətini tapşırığın şəklinə yönəldir. Müəllim şagirdlərə sual və tapşırıqlarla yardım edir.

- "Sağ tərəfdə neçə pişik var?"
- "Sol tərəfdə neçə pişik var?"
- "Cəmi neçə pişik var?"

Fikirlər dinlənilir, müzakirə aparılır. Məsələnin həllini şagirdlər həm yazı lövhəsində, həm də dəftərlərində qeyd edirlər. Dərslik: səhifə 65, tapşırıq 1-4.

DƏRS 6.

Öyrənmə prosesi mövzuya aid növbəti dərsdə davam edir. Bu zaman müəllim araşdırmanı səhifə 66-da olan tapşırıq 4 üzrə aparır. Müəllim sinfi 2 qrupa bölür. Hər qrupa 11 kvadrat və 12 üçbucaq təqdim edir. Sonra müəllim şagirdlərdən kvadrat və üçbucaqları saymalarını xahiş edir. Bundan sonra müəllim qruplara tapşırıqlar verir.

1-ci qrupdan kvadratların sayını üçbucaqların sayı ilə bərabərləşdirmələrini xahiş edir.

2-ci qrupdan isə üçbucaqların sayını kvadratların sayı ilə bərabərləşdirmələrini xahiş edir.

Müəllim sual və tapşırıqlarla şagirdlərə yardım edir.

- "Necə etmək lazımdır ki, kvadratların sayı üçbucaqların sayı ilə bərabər olsun?"
- "Bəs necə etmək lazımdır ki, üçbucaqların sayı kvadratların sayına bərabər olsun?"

Fikirlər dinlənilir, müzakirə aparılır. Tapşırığın həllini şagirdlər həm yazı lövhəsində, həm də dəftərlərində qeyd edirlər. Dərslik: səhifə 66, tapşırıq 1-5.

DƏRS 7-8

Mövzu üzrə növbəti dərsdə misal və məsələlər həll edilir. Tapşırıqlar üzrə araşdırma bütün siniflə, qruplarla, cütlərlə və fərdi aparılır. Şagirdlərin əldə etdikləri bilik və bacarıqların tətbiqi yoxlanılır. Mövzuya uyğun kartoçkalar və başqa riyazi vəsaitlər tərtib edib, istifadə etmək tövsiyə olunur. Dərslik: səhifə 68, tapşırıq 1

DƏRS 9

Mövzuya aid növbəti dərsdə, öyrənmə prosesi davam edir. Bu zaman müəllim araşdırma bütün siniflə, səhifə 68 tapşırıq 4 üzrə aparır. Müəllim mövzuya uyğun ədəd evini yazı lövhəsində çəkir və şagirdlərə suallarla müraciət edir.

- "5-in üzərinə neçə gəlsək 8 alınar?"
- "4-ün üzərinə neçə gəlsək 8 alınar?"
- "6-nın üzərinə neçə gəlsək 8 alınar?"
- "7-nin üzərinə neçə gəlsək 8 alınar?"

Fikirlər dinlənilir, müzakirə aparılır.

Bundan sonra müəllim şagirdlərdən hesablama aparmaq üçün, say çöplərindən, çötkədən istifadə etmələrini tapşırır. Şagirdlər növbə ilə yazı lövhəsində işləyir və sonra misalları dəftərlərində yazırlar. Dərslik: səhifə 68, tapşırıq 2-5.

Mövzu: Həftə, ay, fəsil, il (2 saat)

Təlim məqsədləri:

- Şagird həftənin 7 gündən ibarət olunduğunu bilir.
- Şagird həftənin günlərini ardıcıl sayıır.
- Şagird ilin 12 aydan ibarət olduğunu bilir.
- Şagird ilin aylarını ardıcıl sayıır.
- Şagird ildə 4 fəsil olduğunu bilir.
- Şagird ilin fəsillərini ardıcıl sayıır.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası integrasiya
İnduktiv	Fərdi iş, cütlərlə iş, qruplarla iş	Beyin həmləsi, müzakirə	Həftənin günləri yazılmış plakat, ilin ayları yazılmış plakat, ilin fəsilləri çekilmiş plakat, həftənin günləri yazılmış 7 ədəd kart, ilin ayları yazılmış kartlar, yay fəsli təsvir olunmuş kart, qış fəsli təsvir olunmuş kart	Oxu, texnologiya, həyat bilgisi, nitq inkişafı

Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsinə həftənin günləri yazılmış plakatı asır və şagirdlərə suallarla müraciət edir.

- Siz həftənin neçə günü məktəbə gedirsiniz?
- Siz bəs həftənin neçə günü istirahət edirsiniz?

Fikirlər dinlənilir.

Bundan sonra müəllim özü izah edir. Bir həftənin 5 günü məktəbə gəlirik, 2 günü isə istirahət edirik. Deməli, 1 həftədə 7 gün var. Uşaqlar günlər həftələri, həftələr ayları, aylar isə ili əmələ gətirir. 1 il 12 aydan ibarətdir. İlin ilk ayı yanvar, son ayı isə dekabrdır. Sonra müəllim şagirdin diqqətini ilin 4 fəsli təsvir olunmuş plakata yönəldir.

“İlin neçə fəsli var?”

“Hansı fəsilləri saya bilərsiniz?”

“Biz indi ilin hansı fəslindəyik?”

Fikirlər dinlənilir, müzakirə aparılır.

Bundan sonra müəllim özü izah edir. Bir ildə 4 fəsil, hər fəsildə isə 3 ay var. Qış, yaz, yay, payız bunlar ilin fəsilləridir.

Sonra müəllim şagirdlərin diqqətini 70 və 71-ci səhifədəki şəkillərə yönəldir:

Tədqiqat suali: Bunun üçün müəllim sinifi 3 qrupa bölüb, hər qrupa öz tapşırığını verir. 1-ci qrupdan həftənin məktəbə getdikləri və istirahət etdikləri günlərini ayrı-ayrı qruplaşdırmalarını xahiş edir.

2-ci qrupdan ilin ilk və son ayını kartların içərisindən seçib ayırmalarını xahiş edir.

3-cü qrupdan isə qış və yay fəsillərini və aylarını tapmalarını xahiş edir.

Tədqiqatın aparılması. 1-ci qrupa həftənin günlərinin adları yazılmış kartlar, 2-ci qrupa ilin aylarının adları yazılmış kartlar, 3-cü qrupa isə qış və yay fəsilləri təsvir olunmuş şəkillər və bu fəsillərin adları yazılmış kartlar təqdim olunur. Şagirdlərdən onlardan tələb olunanları tapmaları xahiş olunur.

- 1)** Həftənin günləri yazılmış 7 ədəd kart.
  - 2)** İlin ayları yazılmış 12 ədəd kart.
  - 3)** Qış fəsl və yay fəslinin şəkilləri və fəsillərə uyğun ayların adları olan 6 ədəd kart.
- Tətbiqetmə:** Dərslik, səhifə 70-71.
- Qiymətləndirmə:** Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 2.

Öyrənmə mövzuya aid növbəti dərsdə davam edir. Bu zaman müəllim araşdırmanı bütün siniflə, qruplarla, fərdi formada aparır. Şagirdlərin əldə etdikləri bilik və bacarıqların tətbiqi yoxlanılır. Dərslik, səhifə 72, tapşırıq 1-5.

Mövzu: 13 ədədi.

DƏRS 1.

Təlim məqsədləri:

1. Şagird 13 ədədini tanıyır və göstərir.
2. Şagird 13 dairəsində riyazi bacarıqlara yiyələnir.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası integrasiya
İnduktiv	Fərdi iş, cütlərlə iş, qruplarla iş	Beyin, həmləsi, müzakirə	Say çöpləri, ağ və göy düymələr iş dəftəri	Beyin həmləsi, həyat bilgisi, oxu, texnologiya

Motivasiya. Müəllim stolun üstünə 10 ədəd göy rəngli və 3 ədəd qırmızı rəngli say çöpü qoyur. Əvvəl göy rəngli çöpləri saydırıb 1 dəstədə iplə bağlayır, sonra qırmızı çöpləri saydırır. Cəmi neçə çöp olduğunu soruşur. M: " Stolun üstündə cəmi neçə say çöpü var? "(Ş: Stolun üstündə 13 say çöpü var). M: "13 ədədini necə aldıq? "(Ş: 10-un üzərinə 3 əlavə etdik). Müəllim $10+3=13$ misalını lövhədə yazır və bildirir ki, 10-ədədinin üzərinə 3 əlavə etdikdə 13 alınır.

Tədqiqat sualı: Qarşınızdakı əşyalara baxın və sayı 13 ədəd olan əşyanı göstərin.

Tədqiqatın aparılması: **Tapşırıq 1.** Şagirdlər iki qrupa bölünür. Hər qrupa eyni tipdə, eyni formada, lakin iki müxtəlif rəngdə əşyalar verilir və onlardan sayı 13 ədəd olanı göstərmək xahiş olunur.

Qarşınızdakı əşyalara baxın və sayı 13 ədəd olan əşyanı göstərin.

- a)** 10 ədəd ağ rəngli düymə.
- b)** 13 ədəd göy rəngli düymə.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 6-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü çalışmalar işlənilir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 2.

Müəllim lövhədən ipdə 10 göy muncuq və yanında 2 göy və 1 sarı muncuq olan şəkil asır. Şagirdlərdən şəkildə neçə göy, neçə sarı muncuq olduğu soruşulur. Sonra şəkildə cəmi neçə muncuq olduğu 13 ədədinin necə alındığı soruşulur. Müzakirə aparılır. Öyrənmə dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 7-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü çalışmalar işlənilir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 3.

Müəllim lövhədən 1-dən 13-ə qədər ardıcıl ədədlər yazılmış şəkil asır. Müəllim şagirdlərə 1-dən 13-ə qədər bir-bir artırmaqla saydırır. Şagirdlərdən 13 ədədinin verilmiş sırada neçənci yerdə olduğu və 13 ədədindən əvvəlki ədəd soruşulur. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 8-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmalar işlənilir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 4.

Müəllim şagirdlərə yuxarıdan 1-ci məftilində 1 qırmızı kürə, yuxarıdan 2-ci məftilində 3 göy kürə olan say çötkəsi təqdim edir. Bu kürələrdən hansının onluğu, hansıların təkliyi ifadə etdiyi soruşulur. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 9-cu səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü çalışmalar işlənilir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 5.

Müəllim lövhədən üzərində göldəki 13 ördək balasından 1-nin sahilə çıxıb getdiyi təsvir olunan şəkil asır. Şəkildə cəmi neçə ördək balasının olduğu, 1 bala ördək getdikdən sonra göldə neçə ördək balasının qaldığı soruşulur. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 10-cu səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmalar işlənilir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 6.

Müəllim lövhədən üzərində 13 dələ, 12 qoza şəkli olan plakat asır. Şəkildə neçə dələ, neçə qoza olduğu, hansının çox, hansının az olduğu soruşulur. Müzakirə və müqayisə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 11-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmalar işlənilir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 7.

Müəllim lövhədən üzərində 13 kirpidən 3 kirpinin getdiyi təsvir olunan plakat asır. Şəkildə cəmi neçə kirpinin olduğu, 3 kirpi getdikdən sonra neçə kirpinin qaldığı soruşulur. Müzakirə aparılır. Öyrənmə dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 12-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmalar işlənilir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 8.

Müəllim əlindəki 13 say çöpünü şagirdlərə saydırır və bu say çöplərinin hamisini stolun üstünə qoyur. Müəllim əlində neçə say çöpü qaldığını soruşur. Müzakirə aparılır. Öyrənmə dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 13-cü səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmalar işlənilir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 9.

Müəllim lövhədən üzərində 1-ci qələmqabında 10 qələm, 2-ci qələmqabında 3 qələm olan şəkil asır. Hər qələmqabında ayrılıqda və iki qələmqabında birlikdə neçə qələm olduğu soruşulur. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 14-cü səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci, 6-ci çalışmalar işlənilir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 10.

Müəllim lövhədən üzərində qaçış yarışında 13 idmançıdan 3-nün zədələnib dayandığı şəkil olan plakat asır. Şəkildə nüçə idmançının olduğu, 3 idmançı zədələnib dayandıqdan sonra neçə idmançının finişə tərəf qaçıdıgi soruşulur.

Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 15-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci, 6-ci çalışmalar işlənilir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

MÖVZU: Birrəqəmli və ikirəqəmli ədədlər.

Təlim məqsədləri:

1. Şagird birrəqəmli və ikirəqəmli ədədləri tanıyor və göstərir.
2. Şagird 13 dairəsində riyazi bacarıqlara yiyələnir.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası integrasiya
İnduktiv	Qruplarla iş, cütlərlə iş	Beyin həmləsi, müzakirə	Kartlarda yazılmış rəqəmlər, rəngli karton, dairələr	Oxu, nitq inkişafı

Motivasiya. Müəllim lövhədən 1-dən 9-a qədər ədədlərin yazılılığı şəkil asır. Hər bir ədədi yazmaq üçün neçə rəqəmin lazım olduğu soruşulur. Müzakirə aparılır. Sonda müəllim yekunlaşdırma aparır. M: "Bir rəqəmlə ifadə olunan ədədlər **birrəqəmli** ədədlər adlanır. "Sonra müəllim müzakirəni 10, 11, 12, 13 ədədləri yazılmış şəkil təqdim edir. Bu ədədləri yazmaq üçün neçə rəqəm lazım olduğu soruşulur. Müzakirə aparılır. Sonda müəllim yekunlaşdırma aparır. M: "İki rəqəmlə ifadə olunan ədədlər ikirəqəmli ədədlər adlanır. Bu gün biz birrəqəmli və ikirəqəmli ədədləri öyrəndik."

Tədqiqat sualı: Qarşınızdakı kartlarda olan ədədlərdən ikirəqəmli ədədi tapıb göstərin.

Tədqiqatın aparılması: Şagirdlər iki qrupa bölünür. Hər qrupa üzərində müxtəlif ədəd olan iki kart verilir və onlardan ikirəqəmli ədəd olan kartı göstərmək xahiş olunur.

Qarşınızdakı kartlara baxın və ikirəqəmli ədəd olan kartı göstərin.

- a) 9 rəqəmi yazılmış kart.
- b) 10 ədədi yazılmış kart.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 16-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmalar işlənilir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: 14 ədədi.

DƏRS 1

Təlim məqsədləri:

1. Şagird 14 ədədini tanıyor və göstərir.
2. Şagird 14 dairəsində riyazi bacarıqlara yiyələnir.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası integrasiya
İnduktiv	Qruplarla iş	Beyin həmləsi, müzakirə	Qutuda 10 yumurta və yanında, 4 yumurta olan plakat, say çöpləri	Müzakirə, nitq inkişafı

Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində qutuda 10 yumurta və yanında yerdə 4 yumurta şəkli olan plakat asır. Şagirdlərdən qutuda neçə yumurta, yerdə neçə yumurta və cəmi neçə yumurta olduğu soruşulur. Müzakirə aparılır. M: "14 ədədi necə alındı? "(Ş: 10 ədədinin üzərinə 4 ədədini əlavə etdik). Müəllim yazı lövhəsində 14 ədədini və $10+4=14$ misalını yazar. M: "Bu gün biz 14 ədədini öyrəndik."

Tədqiqat sualı: Qarşınızdakı əşyalara baxın, sayı 14 ədəd olan əşyanı göstərin.

Tədqiqatın aparılması: **Tapşırıq 1.** Şagirdlər iki qrupa bölünlərlər. Hər qrupa eyni tipdə, eyni formada, iki müxtəlif rəngdə əşyalar verilir və onlardan 14 ədəd olan əşyanı göstərmək xahiş olunur.

Qarşınızdakı əşyalara baxın və sayı 14 ədəd olan əşyani göstərin.

- a) 7 ədəd sarı leqo.
- b) 14 ədəd yaşıl leqo.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 16-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü çalışmalar işlənir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 2.

Müəllim hər bir şagirdin qarşısına 13 say çöpü qoyur və bu çöpləri sayıb, neçə ədəd olduğunu demələrini xahiş edir. Sonra müəllim hər şagirdə 1 çöp də verir və qarşılırında neçə say çöpü olduğunu demələrini xahiş edir. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 17-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü çalışmaları işlənilir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 3.

Müəllim yazılı lövhəsindən 1-dən 14-ə qədər ədədlərin yazılmış plakatı asır. Müəllim hər bir şagirdə 1-dən 14-ə qədər bir-bir artırmaqla ədədləri saydırır. Şagirdlərdən verilmiş sırada 14 ədədinin neçənci yerdə olduğu və 14 ədədindən əvvəl hansı ədəd soruşulur. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 18-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmaları işlənilir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 4.

Müəllim yazı lövhəsindən cəmənlikdəki 14 kəpənəkdən 1-nin uçub getdiyi təsvir olunan plakat asır. Şagirdlərdən şəkildə cəmi neçə kəpənək olduğu, 1 kəpənək uçub getdiğdən sonra neçə kəpənəyin qaldığı soruşulur. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 19-cu səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmaları işlənilir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 5.

Müəllim yazı lövhəsindən bostanda 12 qarpız və yeşikdə 2 qarpızın təsvir olunduğu plakat asır. Şagirdlərdən 2 qarpız dərilməmişdən əvvəl bostanda neçə qarpız olduğu və 2 qarpız dərildikdən sonra bostanda neçə qarpız qaldığı soruşulur. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 20-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü çalışmaları işlənilir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 6.

Müəllim yazı lövhəsindən üzərində 13 ədəd göy rəngli və 1 ədəd qırmızı rəngli dairə şəkli olan plakat asır. Şagirdlərdən şəkildə neçə göy, neçə qırmızı dairə olduğu, cəmi neçə dairə olduğu, 1 qırmızı dairəni götürdükdən sonra neçə dairə qaldığı soruşular. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 21-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü çalışmalar işlənir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 7.

Müəllim yazı lövhəsindən 13 yemiş və 14 qarpız şəkli olan plakat asır. Şagirdlərdən şəkildə neçə yemiş olduğu, neçə qarpız olduğu, hansının çox, hansının az olduğu soruşular. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 22-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü çalışmaları işlənir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 8.

Müəllim hər bir şagirdə 14 karandaş təqdim edir və onları sayıb partanın üstünə qoymalarını xahiş edir. Sonra müəllim şagirdlərdən partanın üstündəki karandaşların hamısını əllərinə götürmələrini xahiş edir. Partanın üstündə neçə karandaş qaldığı soruşular. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 23-cü səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü çalışmaları işlənir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 9.

Müəllim yazı lövhəsindən üzərində budaqda 11 parabüzən və 3 parabüzənin uçub getdiyi təsvir olunan plakat asır. Şagirdlərdən şəkildə cəmi neçə parabüzənin olduğu, 3 parabüzən uçub getdikdən sonra budaqdq neçə parabüzənin qaldığı soruşular. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 24-cü səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmaları işlənir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 10.

Müəllim yazı lövhəsindən məftildə 4 qaranquşun olduğu və 10 qaranquşun uçub getdiyi təsvir olunan plakat asır. Şagirdlərdən şəkildə cəmi neçə qaranquş olduğu və 10 qaranquş uçub getdikdən sonra neçə qaranquşun qaldığı soruşular. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 25-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmaları işlənir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: Toplama əməlinin komponentləri

DƏRS 1.

Təlim məqsədləri:

- Şagird toplama əməlinin komponentlərini tanırıv və izah edir.
- Şagird 14 dairəsində riyazi bacarıqlara yiyələnir.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası integrasiya
İnduktiv	Qruplarla iş	Beyin həmləsi, müzakirə	Toplama əməlinə aid misallar, kartlarda yazılmış misallar, iş dəftərləri	Nitq inkişafı, oxu

Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən $4+1=5$ Toplanan Toplanan Cəm misali yazılmış plakat asır və şagirdlərin diqqətini bu plakata yönəldir. M: "Bu toplama əməlinə aid misaldır. Toplama əməlində iştirak edən ədədlər belə adlanır: toplanan, toplanan, cəm." Şagirdlər komponentlərin adlarını təkrar- təkrar deyirlər.

Tədqiqat səhifəsi: Qarşınızdakı misallara baxın, toplama əməli olan misalı göstərin və toplama əməlinin komponentlərini deyin.

Tədqiqatın aparılması: Tapşırıq 1. Şagirdlər iki qrupa bölünür. Hər qrupun qarşısına müxtəlif əməlli misallar yazılmış iki kart qoyulur və onlardan toplama əməli olan misalı göstərmək, toplama əməlinin komponentlərini sadalamaq xahiş olunur.

Verilmiş kartlardan toplama əməli olan kartı seçib göstərin və toplama əməlinin komponentlərini sadalayın.

a) $3-2=1$

b) $3+1=4$

Tətbiqetmə: Dərsliyin 26-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci, 6-ci çalışmalar işlənir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 2.

Müəllim yazı lövhəsindən $5+1=6$ misalı yazılmış kart asır. Şagirdlərdən misalda hansı riyazi əməlin olduğu və toplama əməlinin komponentləri soruşulur. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 27-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmalar işlənir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: Toplamanın yerdəyişmə xassəsi

DƏRS 1.

Təlim məqsədləri:

- Şagird toplamanın yerdəyişmə xassəsini bilir və göstərir.
- Şagird 14 dairəsində riyazi bacarıqlara yiyələnir.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası integrasiya
İnduktiv	Qruplarla iş, cütlərlə iş	Beyin həmləsi, müzakirə	kəsmə rəqəmlər, say çöpləri, kartlarda yazılmış misallar	Oxu,

Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən $6+2=8$ və $2+6=8$ misalları yazılmış plakat asır. Müəllim şagirdlərdən bu misallarda hansı toplananların iştirak etdiyini və cəmin nə üçün dəyişmədiyini soruşur. Müzakirə aparılır. M: "Bu misallarda cəm nə üçün dəyişmədi." (Ş: Çünkü hər iki misalda 6 və 2 ədədləri toplanır). Sonra müəllim yekunlaşdırma aparır. M: "Toplananların yerini dəyişdikdə cəm dəyişmir."

Tədqiqat sualı: Qarşınızdakı kartlarda yazılmış misallara baxın və toplamanın yerdəyişmə xassəsinə aid olan misalları göstərin.

Tədqiqatın aparılması: **Tapşırıq 1.** Şagirdlər iki qrupa bölündürülər. Hər qrupun qarşısına üzərində bir cüt misal yazılmış iki kart qoyulur və toplamanın yerdəyişmə xassəsi olan misalları göstərmək xahiş olunur.

Qarşınızdakı kartlarda yazılmış misallara baxın və toplamanın yerdəyişmə xassəsi olan misalları göstərin.

- a) $3+2=5; 2+3=5$.
- b) $4+1=5; 3+2=5$.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 28-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü çalışmalar işlənir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 2.

Müəllim yazı lövhəsindən üzərində $7+2$ və $2+7$ misalları yazılmış plakat asır. Şagirdlərdən bu cüt misalın hansını daha asan həll etmək mümkün olduğu soruşulur. Araşdırma aparılır. Bu zaman beyin həmləsi və müzakirə metodlarından istifadə olunur. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 29-cu səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci, 6-ci, 7-ci çalışmalar işlənir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: 15 ədədi

DƏRS 1.

Təlim məqsədləri:

- Şagird 15 ədədini tanıyır və göstərir.
- Şagird 15 dairəsində riyazi bacarıqlara yiyələnir.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası integrasiya
İnduktiv	Qruplarla iş, cütlərlə iş	Beyin həmləsi, müzakirə	14 sarı, 1 yaşıl yarpaq şəkli olan plakat, rəngli karton dairələr	Oxu, nitq inkişafı

Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən 14 sarı və 1 yaşıl yarpaq şəkli olan plakat asır. M: "Şəkildə neçə sarı və neçə yaşıl yarpaq var?" (Ş: Şəkildə 14 sarı və 1 yaşıl yarpaq var). M: "cəmi neçə yarpaq var?" (Ş: 15 yarpaq var). M: "15 ədədi necə alındı?" (14-ün üzərinə 1 əlavə etdi). Müəllim yazı lövhəsində 15 ədədini və $14+1=15$ misalını yazır. M: "Bu gün biz 15 ədədini öyrəndik."

Tədqiqat sualı: Qarşınızdakı əşyalara baxın və sayı 15 ədəd olan əşyani göstərin.

Tədqiqatın aparılması: **Tapşırıq 1.** Şagirdlər iki qrupa bölündürülər. Hər qrupa eyni tip, eyni formada, iki müxtəlif rəngdə əşyalar verilir və onlardan sayı 15 ədəd olanı göstərmək xahiş olunur.

Qarşınızdakı əşyalara baxın və 15 ədəd olan əşyani göstərin.

a) 15 ədəd sarı rəngli karton dairə.

b) 10 ədəd göy rəngli karton dairə.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 30-cu səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü çalışmalar işlənir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 2.

Müəllim yazı lövhəsindən üzərində səbətdə 10 göbələk və yerdə 5 göbələk şəkli olan plakat asır. Şagirdlərdən səbətdə neçə göbələk olduğu, yerdə neçə göbələk olduğu və şəkildə cəmi neçə göbələk olduğu soruşular. Araşdırma aparılır. Araşdırında beyin həmləsi və müzakirə metodlarından istifadə edilir. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 31-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmalar işlənir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 3.

Müəllim yazı lövhəsindən üzərində 1-dən 15-ə qədədr ardıcıl ədədlər yazılmış plakat asır və hər bir şagirdə 1-dən 15-ə qədər bir-bir artırmaqla saydırır. Şagirdlərdən verilmiş sırada 15 ədədinin neçənci yerdə olduğu və 15 ədədindən əvvəlki ədədsoruşular. Araşdırma aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 32-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmalar işlənir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 4.

Müəllim yazı lövhəsindən dəstədə 10 say çöpü və yerdəki 5 say çöpündən 1-nin üzərindən xətt çəkildiyi şəkil olan plakat asır. Şəkildə cəmi neçə say çöpü olduğu, 1 say çöpünü götürdükdən sonra neçə say çöpünün qaldığı soruşulur. Araşdırma aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 33-cü səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmalar işlənir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 5.

Müəllim yazı lövhəsindən 1-ci sətirdə 14 göy dairə, 2-ci sətirdə 15 qırmızı dairə şəkli olan plakat asır. Şagirdlərdən şəkildə neçə göy dairə, neçə qırmızı dairə olduğu, hansının çox, hansının az olduğu soruşulur. Müzakirə və müqayisə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 34-cü səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmalar işlənir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 6.

Müəllim yazı lövhəsindən üzərində 13 göy və 2 qırmızı rezin top şəkli olan plakat asır. Şagirdlərdən şəkildə neçə göy top, neçə qırmızı top olduğu və cəmi neçə top olduğu soruşulur. Bu toplardan 2 qırmızı topu götürdükdən sonra neçə top qaldığı soruşulur. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 35-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmalar işlənir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 7.

Müəllim şagirdlərə say çöpləri təqdim edir və 15 ədəd say çöpünü sayıb partanın üstünə qoymağı xahiş edir. Sonra şagirdlərdən bu çöplərin hamısını əllərinə götürmələrini xahiş edir. Partanın üstündə neçə say çöpü qaldığı soruşulur. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 36-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmalar işlənir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 8.

Müəllim yazı lövhəsindən budaqda 10 alma və yurdə 5 alma şəkli olan plakat asır. Əvvəlcə budaqda neçə alma olduğu, 5 alma yerə düşdükdən sonra budaqda neçə alma qaldığı soruşulur. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 37-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmalar işlənir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 9.

Müəllim yazı lövhəsindən üzərində "kitab rəfində 12 kitab və oğlan 3 kitab aparır" şəkli olan plakat asır. Şagirdlərdən əvvəlcə rəfdə neçə kitab olduğu, 3 kitabı oğlan

götürdükdən sonra rəfdə neçə kitab qaldığı soruşulur. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 38-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmalar işlənir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: Tutum vahidi - Litr

DƏRS 1.

Təlim məqsədləri:

- Şagird litrlə qabın tutumunu ölçməyi bilir və göstərir.
- Şagird 15 dairəsində riyazi bacarıqlara yiyələnir.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası integrasiya
İnduktiv	Qruplarla iş	Beyin həmləsi, müzakirə	1 litr maye tutan plastik su qabı, 3 litr maye tutan balon, stekanda su və vedrə şəkli, iş dəftərləri.	Nitq inkişaf, texnologiya

Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində 1 litr maye tutan su qabı, 3 litr maye tutan balon, stekan və vedrə şəkli olan plakat asır. Müəllim şagirdlərdən şəkildəki qabların maye tutumunun hansı ölçü vahidi ilə ölçüldüyüünü soruşur. M: "Bu qabların tutumu hansı ölçü vahidi ilə ölçülür?" (Ş: Bu qabların tutumu litrlə ölçülür). Şəkildəki qabların hər birinin tutumu haqqında soruşulur və öyrədilir. M: "Bu gün biz tutum vahidi-litri öyrəndik. Litr sözü ədədin yanında l kimi də yazılır. Məsələn: 1 l, 5 l."

Tədqiqat səali: Qarşınızdakı əşyalara baxın və hansının litrlə ölçüldüyüünü göstərin.

Tədqiqatın aparılması: Tapşırıq 1. Şagirdlər iki qrupa bölünür. Hər qrupun qarşısına tutum və kütlə ölçüsünə aid olan əşyalar təqdim edilir və onlardan hansının litrlə ölçüldüyü soruşulur.

Qarşınızdakı əşyalara baxın və hansı əşyanın litrlə ölçüldüğünü göstərin.

- a) 1 şüşə və ya plastik stekanda su.
- b) 3 alma (orijinali və ya maketi).

Tətbiqetmə: Dərsliyin 39-cu səhifəsindəki 1-ci, 2-ci, 3-cü çalışmalar və iş dəftərinin 51-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci çalışmalar işlənir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 2.

Müəllim yazı lövhəsindən üzərində balon, üstündə 3 l. Və yanında plastik su qabı, üstündə 1 l. Yazılmış şəkil olan plakat asır. Şagirdlərdən balonun neçə litr maye tutduğu, plastik qabın neçə litr maye tutduğu soruşulur. Maye ilə dolu olan balonun

boşaldılması üçün neçə 1litr maye tutan plastik qab lazım olduğu soruşturur. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 40-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü çalışmalar və iş dəftərinin 52-ci səhifəsində olan 1-ci çalışma işlənir.

DƏRS 3.

Müəllim yazı lövhəsindən bidon şəkli, üstündə 4 l. Süd, vedrə şəkli, üstündə 5 l. Süd yazılmış plakat asır. Şagirdlərdən bidonda neçə litr süd olduğu, vedrədə neçə litr süd olduğu və cəmi neçə litr süd olduğu soruşturur. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 41-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmalar və iş dəftərinin 52-ci səhifəsində olan 2-ci, 3-cü çalışmalar işlənir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

MÖVZU: 16 ədədi.

DƏRS 1.

Təlim məqsədləri:

1. Şagird 16 ədədini tanı'yır və göstərir.
2. Şagird 16 dairəsində riyazi bacarıqlara yiyələnir.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası integrasiya
İnduktiv	Qruplarla iş	Beyin həmləsi, müzakirə	10 sarı və 6 yaşıl armud şəkli, 6 sarı, 16 yaşıl taxta kub, iş dəftərləri	Nitq inkişaf, texnologiya

Motivasiya: Müəllim yazı lövhəsindən 10 sarı, 6 yaşıl armud şəkli olan plakat asır. Şagirdlərdən şəklidə neçə sarı armud olduğu, neçə yaşıl armud olduğu, cəmi neçə armud olduğu soruşturur. Müzakirə aparılır. M: "16 ədədi necə alındı?" (Ş: 10 ədədinin üzərinə 6 ədədini gəldik). Müəllim yazı lövhəsində 16 ədədini və $10 + 6 = 16$ misalını yazır.

Tədqiqat sualı: Qarşınızdakı əşyalara baxın və 16 ədəd olan əşyanı göstərin.

Tədqiqatın aparılması: **Tapşırıq 1.** Şagirdlər iki qrupa bölünür. Hər qrupa eyni tip, eyni formada, iki müxtəlif rəngdə əşyalar verilir və onlardan 16 ədəd olan əşyanı göstərmək xahiş olunur.

Qarşınızdakı əşyalara baxın və 16 ədəd olan əşyanı göstərin.

- a) 6 ədəd sarı rəngli taxta kub.
- b) 16 ədəd yaşıl rəngli taxta kub.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 42-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü çalışmalar və iş dəftərinin 53-cü səhifəsində olan 1-ci çalışma işlənir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 2.

Müəllim yazı lövhəsindən 15 qırmızı düzbucaqlı və 1 yaşıl düzbucaqlı şəkli olan plakat asır. Şagirdlərdən neçə qırmızı düzbucaqlı, neçə yaşıl düzbucaqlı, cəmi neçə düzbucaqlı olduğu soruşular. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 43-cü səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmalar və iş dəftərinin 53-cü səhifəsində olan 2-ci çalışma işlənir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 3.

Müəllim yazı lövhəsindən üzərində dəstədə 10 say çöpü və yanında 6 say çöpü şəkli olan plakat asır. Şagirdlərdən şəkildə neçə say çöpü olduğu soruşular. Müəllim 1 say çöpünün üstündən xətt çəkir və neçə say çöpü qaldığını soruşur. 15 ədədinin necə alındığı soruşular. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 44-cü səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmalar və iş dəftərinin 53-cü səhifəsində olan 3-cü çalışma işlənir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 4.

Müəllim yazı lövhəsindən 1-dən 16-ya qədər ardıcılıqla ədədlər yazılmış plakat asır. Müəllim şagirdlərə 1-dən 16-ya qədər bir- bir artırmaqla saydırır və verilmiş sırada 16 ədədinin neçənci yerdə olduğunu, 16 ədədindən əvvəl hansı ədədin olduğunu soruşur. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 45-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü çalışmaları və iş dəftərinin 54-cü səhifəsində olan 1-ci çalışma işlənir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 5.

Müəllim yazı lövhəsindən 16 banan, 15 xiyar şəkli olan plakat asır. Şagirdlərdən şəkildə neçə banan, neçə xiyar olduğu, hansının çox olduğu, onların sayının bərabər olması üçün nə etmək lazım olduğu soruşular. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 46-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmaları və iş dəftərinin 54-cü səhifəsində olan 2-ci çalışma işlənilir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 6.

Müəllim yazı lövhəsindən dəstədə 10 say çöpü və yanında 6 say çöpü olan plakat asır. Şagirdlərdən şəkildə neçə say çöpü olduğu soruşular. Sonra müəllim 6 say çöpünün

üstündən xətt çəkir və 6 say çöpü götürüldükdən sonra neçə say çöpü qaldığını soruşur. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 47-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü çalışmalar işlənilir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 7.

Müəllim şagirdlərə 16 karandaş təqdim edir və onları sayıb partanın üstünə qoymağı xahiş edir. Müəllim sonra partanın üstündəki karandaşların hamısını əllərinə götürmələrini xahiş edir. Şagirdlərdən partanın üstündə əvvəl neçə karandaş olduğu, 16 karandaşı əllərinə götürdükdən sonra partanın üstündə neçə karandaş qaldığı soruşular. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 48-ci səhifəsindəki 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü çalışmalar işlənilir.

DƏRS 8.

Müəllim yazı lövhəsindən $15 + 1 = 16$; $1 + 15 = 16$ misalları yazılmış plakat asır. Bu misallarda hansı toplananların iştirak etdiyi və cəmin nə üçün dəyişmədiyi soruşular. Müzakirə aparılır. Toplamanın yerdəyişmə xassəsi yada salınır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 49-cu səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü çalışmalar işlənilir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 9.

Müəllim yazı lövhəsindən üzərində 10 manat, 5 manat, 1 manat şəkli olan plakat asır. Şagirdlərdən şəkildə cəmi neçə manat pul olduğu soruşular. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 50-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmalar işlənilir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

MÖVZU: Uzunluq vahidi – Santimetr

DƏRS 1.

Təlim məqsədləri:

- Şagird xətkeşlə əşyaların uzunluğunu ölçməyi bilir və göstərir.
- Şagird uzunluq ölçüsünə aid riyazi bacarıqlara yiyələnir.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası integrasiya
İnduktiv	Cütlərlə iş	Beyin həmləsi, müzakirə	Karandaşlar, xətkeşlər, kağız zolaqlar, iş dəftəri	Nitq inkişaf, texnologiya

Motivasiya. Müəllim hər bir şagirdə 10 sm uzunlığında karandaş və xətkeş təqdim edir, xətkeşdən istifadə etməklə əşyaların uzunluğunun ölçüldüyünü və santietrlə ifadə edildiyini bildirir. Müəllim xətkeşin üzərindəki sıfır (0) rəqəmini

karandaşın bir ucu üzərinə qoymağlı, sonra xətkeşin üzərindəki karandaşın o biri ucu bərabərində olan ədədi tapıb deməyi xahiş edir. (Ş: Karandaşın uzunluğu 10 sm – dir). M: "Bu gün biz uzunluq vahidi – santimetri öyrəndik. Santimetr sözü qısa olaraq sm. yazılır. Məsələn: 3 sm, 5 sm)."

Tədqiqat səali: Qarşınızdakı əşyalara baxın və 6 sm uzunluğunda olan əşyanı göstərin.

Tədqiqatın aparılması: **Tapşırıq 1.** Şagirdlər iki qrupa bölünür. Hər qrupun qarşısına eyni tip, eyni formada, müxtəlif rəngdə, müxtəlif uzunluqda iki əşya verilir, onlardan 6 sm uzunluqda olan əşyanı göstərmək xahiş olunur.

Qarşınızdakı əşyalara baxın və 6 sm uzunluqda olan əşyanı göstərin.

a) 6 sm uzunluğunda göy rəngli kağız zolaq.

b) 4 sm uzunluğunda ağ rəngli kağız zolaq.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 51-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü çalışmalar və iş dəftərinin 55-ci səhifəsindəki 1-ci, 2-ci, 3-cü çalışmalar işlənilir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 2.

Müəllim yazı lövhəsindən xətkeşin sıfır yazılmış ucu kağız zolağın bir ucunda olan və xətkeşin üzərindəki 7 ədədinin kağız zolağın o biri ucuna bərabər olduğu şəkil olan plakat asır. Şagirdlərdən kağız zolağın uzunluğunun neçə santimetr olduğu soruşular. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 52-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci, 6-ci çalışmalar və iş dəftərinin 56-ci səhifəsindəki 1-ci, 2-ci, 3-cü çalışma işlənilir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: 17 ədədi

DƏRS 1.

Təlim məqsədləri:

1. Şagird 17 ədədini tanıyır və göstərir.
2. Şagird 17 dairəsində riyazi bacarıqlara yiyələnir.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası integrasiya
İnduktiv	Cütlərlə iş	Beyin həmləsi, müzakirə	Üzərində 16 qırmızı, 1 göy kvadrat şəkili olan plakat, göy və sarı leqolar	Nitq inkişaf, texnologiya

Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən 16 qırmızı kvadrat və 1 göy kvadrat şəkili olan plakat asır. Müəllim şagirdlərdən şəkildə neçə qırmızı, neçə göy kvadrat olduğunu, cəmi neçə kvadrat olduğunu soruşur. M: "17 ədədi necə alındı? "(Ş: 16 ədədinin üzərinə 1 ədədini əlavə etdik). M: "Bu gün biz 17 ədədini öyrəndik."

Tədqiqat səali: Qarşınızdakı əşyalara baxın və 17 ədəd olan əşyanı göstərin.

Tədqiqatın aparılması: Tapşırıq 1. Şagirdlər iki qrupa bölünür. Hər qrupun qarşısına eyni tip, eyni formada, müxtəlif rəngdə, müxtəlif sayda iki əşya verilir və onlardan 17 ədəd olan əşyanı göstərmək xahiş olunur.

Qarşınızdakı əşyalara baxın və 17 ədəd olan əşyanı göstərin.

- a) 12 ədəd göy rəngli leqo.
- b) 17 ədəd sarı rəngli leqo.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 53-cü səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü çalışmalar və iş dəftərinin 57-ci səhifəsində olan 1-ci çalışma işlənilir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 2.

Müəllim yazı lövhəsindən üzərində qutuda 10 karandaş, yanında yerdə 7 karandaş şəkli olan plakat asır. Şagirdlərdən qutuda neçə karandaş olduğu, yerdə neçə karandaş olduğu və cəmi neçə karandaş olduğu soruşular. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 54-cü səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü çalışmaları və iş dəftərinin 57-ci səhifəsində olan 2-ci çalışma işlənilir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 3.

Müəllim yazı lövhəsindən üzərində yuxarıdan 1-ci məftilində 1 qırmızı kürə, 2-ci məftilində 7 göy kürə olan çötkə şəkli olan plakat asır. Şagirdlərdən çötkədə neçə onluq və neçə təklik kürə olduğu və cəmi neçə kürə olduğu soruşular. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 55-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmaları və iş dəftərinin 57-ci səhifəsində olan 3-cü çalışma işlənilir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 4.

Müəllim yazı lövhəsindən üzərində dəstədə 10 say çöpü, yanında yerdə 7 say çöpü şəkli olan plakat asır. Şagirdlərdən şəkildə cəmi neçə say çöpü olduğu soruşular. Sonra müəllim 1 say çöpünün üzərindən xətt çəkir və şəkildə neçə say çöpü qaldığını soruşur. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 56-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci, 6-ci çalışmaları və iş dəftərinin 58-ci səhifəsində olan 1-ci çalışma işlənilir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 5.

Müəllim yazı lövhəsindən 3, 5, 7, 15, 16, 17 ədədləri yazılmış plakat asır. Şagirdlərdən bu ədədlərdən hansının birrəqəmli, hansının ikirəqəmli ədəd olduğu soruşular. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 57-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmalar və iş dəftərinin 58-ci səhifəsində olan 2-ci çalışma işlənilir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 6.

Müəllim yazı lövhəsindən üzərində 1-ci çötkədə 1 onluq, 5 təklik kürə, 2-ci çötkədə 1 onluq 7 təklik kürə şəkli olan plakat asır. Şagirdlərdən 1-ci çötkədə cəmi neçə kürə olduğu, 2-ci çötkədə cəmi neçə kürə olduğu, hansının çox, hansının az olduğu, onların bərabər olması üçün nə etmək lazım olduğu soruşular. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 58-ci səhifəsindəki 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü çalışmaları və iş dəftərinin 58-ci səhifəsində olan 3-cü çalışma işlənilir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 7.

Müəllim yaxı lövhəsindən üzərində 15 yaşıl, 2 qırmızı alma şəkli olan plakat asır. Şagirdlərdən şəkildə neçə alma olduğu, 2 qırmızı alma götürüldükdən sonra neçə alma qaldığı soruşular. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: dərsliyin 59-cu səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü çalışmaları işlənilir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 8.

Müəllim yazı lövhəsindən $16+1=17$ və $1+16=17$ misalları yazılmış plakat asır. Şagirdlərdən bu misallarda hansı toplananların iştirak etdiyi, cəmin nə üçün dəyişmədiyi soruşular. Müzakirə aparılır. Toplamanın yurdəyişmə xassəsi yada salınır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 60-cı səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü çalışmaları işlənilir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 9.

Müəllim şagirdlərə 17 ədəd say çöpü təqdim edib saydırır və partanın üstünə qoymağı xahiş edir. Sonra şagirdlərə çöplərin hamısını əllərinə götürmələri xahiş olunur. Şagirdlərdən partanın üstündə neçə say çöpü qaldığı soruşular. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 61-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmaları işlənilir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: Saat.

DƏRS 1.

Təlim məqsədləri:

- Şagird saatı tanıyır və göstərir.
- Şagird saata aid riyazi bacarıqlara yiyələnir.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası integrasiya
İnduktiv	Cütlərlə iş	Beyin həmləsi, müzakirə	Qol saatı, stolüstü saat, divar saatı (orijinali və ya şəkli), iş dəftərləri	Nitq inkişaf, texnologiya

Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən qol saatı, stolüstü saat, divar saatı şəkli olan plakat asır və sinfə müraciət edir. M: "Günün vaxtını dəqiq bilmək üçün hansı cihazdan istifadə olunur? " (Ş: Günün vaxtını dəqiq bilmək üçün saatdan istifadə olunur). M: "Bu şəkildəkilər saat növləridir. Saatdakı böyük əqrəb dəqiqəni, kiçik əqrəb isə saatı göstərir. Ədədlərin yanında "saat" sözü qısa olaraq s. kimi yazılır. Məsələn: 1 s. 2 s və s. Əgər böyük əqrəb 12 ədədinin üzərində, kiçik əqrəb isə 4 rəqəminin üzərindədirse, dəmək indi saat 4-dür." Müəllim stolüstü saatda saat 4-ü göstərir.

Tədqiqat suali: Qarşınızdakı saatlara baxın və saat 3 olanı göstərin.

Tədqiqatın aparılması: Tapşırıq 1. Şagirdlər iki qrupa bölünür. Hər qrupa eyni tip, eyni formada iki saat təqdim edilir və saat 3 olanı göstərmək xahiş olunur.

Qarşınızdakı saatlara baxın və saat 3 olanı göstərin.

- a)** Saat 3-ü göstərin stolüstü saat.
- b)** Saat 1-i göstərən stolüstü saat.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 62-ci səhifəsindəki 1-ci, 2-ci çalışmalar və iş dəftərinin 59-cu səhifəsində olan 1-ci çalışma işlənilir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 2.

Müəllim yazı lövhəsindən ikisaat şəkli: 1-ci şəkildə saat 10-u göstərən, 2-ci şəkildə saat 2-ni göstərən plakat asır. Şagirdlərdən indi saat 10- dur, hansı saat indiki vaxtı düzgün göstərdiyi soruşular. Müzakirə aparılır. Oyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 63-cü səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü çalışmalar və iş dəftərinin 59-cu səhifəsində olan 2-ci çalışma işlənilir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 3.

Müəllim yazı lövhəsindən " oğlan yuxudan oyanır, saat 7-ni göstərir, oğlan səhər yeməyini yeyir, saat 8-i göstərir" şəkli olan plakat asır. Şagirdlərdən oğlanın

saat neçədə yuxudan oyandığı, saat neçədə səhər yeməyi yediyi soruşulur. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 64-cü səhifəsində olan 1 nömrəli çalışma və iş dəftərinin 60-ci səhifəsindəki 1-ci çalışma işlənilir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 4.

Müəllim yazı lövhəsindən “ oğlan axşam yeməyi yeyir, saat 7-ni göstərir və oğlan yatır, saat 9-u göstərir ” şəkli olan plakat asır. Şagirdlərdən oğlanın saat neçədə axşam yeməyi yediyi və saat neçədə yatdığı soruşulur. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 65-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci çalışmalar və iş dəftərinin 60-ci səhifəsindəki 2-ci çalışma işlənilir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

MÖVZU: 18 ədədi.

DƏRS 1.

Təlim məqsədləri:

1. Şagird 18 ədədini tanıyır və göstərir.
2. Şagird 18 dairəsində riyazi bacarıqlara yiyələnir.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası integrasiya
İnduktiv	Cütlərlə iş	Beyin həmləsi, müzakirə	17 sarı, 1 ağ yumurta şəkli olan plakat, say çöpləri, iş dəftərləri.	Nitq inkişaf, texnologiya

Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində 17 sarı, 1 ağ yumurta şəkli olan plakat asır. Şagirdlərdən şəkildə neçə sarı yumurta, neçə ağ yumurta və cəmi neçə yumurta olduğu soruşulur. Müzakirə aparılır. M:” 18 ədədi necə alındı? ” (§: 17 ədədinin üzərinə 1 ədədini əlavə etdik). M:” Bu gün biz 18 ədədini öyrəndik.”

Tədqiqat səali: Qarşınızdakı əşyalara baxın və 18 ədəd olan əşyani göstərin.

Tədqiqatın aparılması: Tapşırıq 1. Şagirdlər iki qrupa bölünür. Hər qrupa eyni tip, eyni formada, iki müxtəlif rəngdə əşyalar təqdim edilir və onlardan 18 ədəd olan əşyani göstərmək xahiş olunur.

Qarşınızdakı əşyalara baxın və 18 ədəd olan əşyani göstərin.

- a) 12 ədəd göy rəngli say çöpü.
- b) 18 ədəd ağ rəngli say çöpü.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 66-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü çalışmalar, iş dəftərinin 61-ci səhifəsindəki 1-ci çalışma işlənilir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 2.

Müəllim yazı lövhəsindən üzərində boşqabda 10 albalı, yerdə 8 albalı şəkli olan plakat asır. Şagirdlərdən boşqabda neçə albalı olduğu, yerdə neçə albalı olduğu, cəmi neçə albalı olduğu soruşular. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 67-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü çalışmalar, iş dəftərinin 61-ci səhifəsindəki 2-ci çalışma işlənir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 3.

Müəllim yazı lövhəsindən 1-dən 18-ə qədər ardıcıl ədədlər yazılmış plakat asır. Şagirdlərdən verilmiş sıradə 18 ədədinin neçənci yerdə olduğu, 18 ədədindən əvvəlki ədəd soruşular. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 68-ci səhifəsindəki 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmalar, iş dəftərinin 61-ci səhifəsində olan 3-cü çalışma işlənir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 4.

Müəllim şagirdlərə 18 say çöpü sayıb partanın üstünə qoymağı, sonra həmin çöplərdən 1-ni əllərinə götürmələrini xahiş edir. Şagirdlərdən partanın üstündə neçə say çöpü qaldığı, 17 ədədinin necə alındığı soruşular. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 69-cu səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmalar, iş dəftərinin 62-ci səhifəsində olan 1-ci çalışma işlənir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 5.

Müəllim yazı lövhəsindən üzərində dəstədə 10 çobanyastığı çıçayı, yerdə 7 çobanyastığı çıçayı və dəstədə 10 qərənfil, yerdə 8 qərənfil şəkli olan plakat asır. Şagirdlərdən şəkildə neçə çobanyastığı çıçayı, neçə qərənfil gülü olduğu, hansının az olduğu, onların sayca bərabər olması üçün nə etmək lazımlığı soruşular. Müqayisə və müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 70-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü çalışmalar, iş dəftərinin 62-ci səhifəsindəki 2-ci çalışma işlənir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 6.

Müəllim yazı lövhəsindən $16+2$; $15+3$; $14+4$ misalları yazılmış kartlar asır. Şagirdlərə çötkədə bu misalları həll etmək tapşırılır. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 71-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmalar işlənir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 7.

Müəllim yazı lövhəsindən dəstədə 10 say çöpü, yerdə 8 say çöpü şəkli olan plakat asır. Şagirdlərdən şəklidəki 8 say çöpünü götürdükdən sonra neçə say çöpü qaldığı soruşturur. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 72-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmalar işlənir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 8.

Müəllim yazı lövhəsindən üzərində 1-dən 18-ə qədər ardıcıl ədədlər yazılmış, təkrəqəmli ədədlərin sarı rəngli kvadratda, cütrəqəmli ədədlərin narıncı rəngli kvadratlarda təsviri olan plakat asır. Şagirdlərdən şəklə baxıb 2-dən 18-ə qədər iki-iki artırmaqla və 18-dən 2-yə qədər iki-iki azaltmaqla saydırır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 73-cü səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmalar işlənir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 9.

Müəllim şagirdlərə 18 say çöpü sayıb partanın üstünə qoymağı tapşırır. Sonra şagirdlərdən bu say çöplərinin hamısını əllərinə götürmələri xahiş olunur. Partanın üstündə neçə say çöpünün qaldığı soruşturur. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 74-cü səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü çalışmalar işlənir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: Çıxma əməlinin komponentləri

DƏRS 1.

Təlim məqsədləri:

- Şagird çıxma əməlinin komponentlərini tanıyor və göstərir.
- Şagird 18 dairəsində riyazi bacarıqlara yiyələnir.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası integrasiya
İnduktiv	Cütlərlə iş	Beyin həmləsi, müzakirə	7 şar şəkli, 7-2=5 və azalan, çıxılan, fərq şəkli olan plakat, iş dəftəri	Nitq inkişaf, texnologiya

Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində 7 şardan 2-si uçub aralanan şəkli olan və 7-2=5 azalan, çıxılan, fərq yazılmış plakat asır. Şagirdlərdən şəklidə cəmi neçə şar olduğu, 2 şar uçduqdan sonra neçə şar qaldığı soruşulur. Müəllim şagirdlərin diqqətini bu misaldakı ədədlərə yönəldir. M: "Çıxma əməlindəki ədədlər (komponentlər) belə adlanır: Azalan, çıxılan, fərq."

Tədqiqat suali: Qarşınızdakı misallara baxın, çıxma əməli olan misalı göstərin və komponentlərini deyin.

Tədqiqatın aparılması: **Tapşırıq 1.** Şagirdlər iki qrupa bölünür. Hər qrupa müxtəlif əməlli misal yazılmış iki kart təqdim edilir və onlardan çıxma əməli olan misalı göstərmək, çıxma əməlinin komponentlərini demək xahiş olunur.

Qarşınızdakı kartlarda olan misallardan çıxma əməli olan kartı seçib göstərin və çıxma əməlinin komponentlərini deyin.

a) Kartda $7+1=8$

b) Kartda $8-2=6$

Tətbiqetmə: Dərsliyin 75-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü çalışmalar, iş dəftərinin 63-cü, 64-cü səhifəsindəki çalışma işlənir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 2.

Müəllim yazı lövhəsindən 10 yaşıl, 5 qırmızı kvadrat şəkli olan və 15-5; 15-10 misalları yazılmış plakat asır. Şagirdlərdən şəkil əsasında misalları həll etmək və çıxma əməlinin komponentlərini demək xahiş olunur. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 76-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmalar, iş dəftərinin 65-ci səhifəsindəki çalışmalar işlənir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 3.

Müəllim yazı lövhəsindən 11-10=1 misalı yazılmış kart asır. Şagirdlərdən kartdakı misalda azalan, çıxılan və fərqi göstərmələri xahiş olunur. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 77-ci səhifəsində olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü çalışmaları, iş dəftərinin 66-ci səhifəsindəki çalışmalar işlənir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 4.

Müəllim yazı lövhəsindən üzərində “ dirrikdəki 10 kökdən 1-ni dovşan yeyir” şəkli olan plakat asır. Şagirdlərdən şəklə aid misal qurmaq xahiş olunur. Müzakirə aparılır. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 78-ci səhifəsində olan olan 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü, 5-ci çalışmaları, iş dəftərinin 67-ci səhifəsindəki çalışmalar işlənir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: 19 ədədi.

DƏRS 1.

Təlim məqsədləri:

- Şagird 19 ədədini tanıyır və göstərir.
- Şagird 19 dairəsində riyazi bacarıqlara yiyələnir.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası integrasiya
İnduktiv	Cütlərlə iş	Beyin həmləsi, müzakirə	18 qırmızı, 1 göy karandaş şəkli olan plakat, iş dəftəri, Yaşıl və sarı üzlüklü dəftərlər	Nitq inkişaf, həyat bilgisi

Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən 18 qırmızı, 1 göy karandaş şəkli olan plakat asır. Şagirdlərdən şəkildə neçə qırmızı, neçə göy karandaş olduğu, cəmi neçə karandaş olduğu soruşular. Araşdırma aparılır. M: ”19 ədədi necə alındı? ”(Ş: 18-in üzərinə 1 əlavə etdik). Müəllim yazı lövhəsində 19 ədədini yazır. M: ”Bu gün biz 19 ədədini öyrəndik.”

Tədqiqat suali: Qarşınızdakı əşyalara baxın və 19 ədəd olan əşyani göstərin.

Tədqiqatın aparılması: Tapşırıq 1. Şagirdlər iki qrupa bölünür. Hər qrupa eyni tip, eyni formada, iki müxtəlif rəngdə əşyalar təqdim edilir və onlardan 18 ədəd olan əşyani göstərmək xahiş olunur.

Qarşınızdakı əşyalara baxın və 19 ədəd olan əşyani göstərin.

a) 19 ədəd yaşıl üzünlük dəftər.

b) 9 ədəd sarı üzünlük dəftər.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 79-cu səhifəsində olan çalışmalar, iş dəftərinin 68-ci səhifəsindəki 1-ci çalışma işlənir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 2

Dərsliyin 80-ci səhifəsində olan çalışmalar, iş dəftərinin 68-ci səhifəsindəki 2-ci çalışma işlənir. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

DƏRS 3

Dərsliyin 81-ci səhifəsində olan çalışmalar, iş dəftərinin 68-ci səhifəsindəki 3-cü çalışma işlənir. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

DƏRS 4

Dərsliyin 82-ci səhifəsində olan çalışmaları, iş dəftərinin 68-ci səhifəsindəki 4-cü çalışma işlənir. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

DƏRS 5

Dərsliyin 83-cü səhifəsində olan çalışmaları, iş dəftərinin 69-cu səhifəsindəki 1-ci çalışma işlənir. Öyrənmə prosesi dərs 1-ə analoji olaraq aparılır.

DƏRS 6

Dərsliyin 84-cü səhifəsində olan çalışmaları, iş dəftərinin 69-cu səhifəsindəki 2-ci çalışma işlənir.

DƏRS 7

Dərsliyin 85-ci səhifəsində olan çalışmaları, iş dəftərinin 69-cu səhifəsindəki 3-cü çalışma işlənir.

DƏRS 8

Dərsliyin 86-ci səhifəsində olan çalışmalar işlənir.

DƏRS 9

Dərsliyin 87-ci səhifəsində olan çalışmaları işlənir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

Mövzu: 20 ədədi.

DƏRS 1.

Təlim məqsədləri:

- Şagird 20 ədədini tanıyır və göstərir.
- Şagird 20 dairəsində riyazi bacarıqlara yiyələnir.

Dərsin tipi	İş forması	İş üsulu	Resurslar	Fənlərarası integrasiya
İnduktiv	Cütlərlə iş	Beyin həmləsi, müzakirə	19 göy, 1 qırmızı üçbucaq şəkli olan plakat, leqolar	Nitq inkişaf, həyat bilgisi

Motivasiya. Müəllim yazı lövhəsindən üzərində 19 göy, 1 qırmızı üçbucaq şəkli olan plakat asır. Şagirdlərdən şəkildə neçə göy, neçə qırmızı üçbucaq olduğu və cəmi neçə üçbucaq olduğu soruşular. Araşdırma aparılır. M: "20 ədədi necə alındı? " (Ş: 19-un üzərinə 1 əlavə etdik). Müəllim yazı lövhəsində 20 ədədini yazır. M: "Bu gün biz 20 ədədini öyrəndik."

Tədqiqat sualı: Qarşımızdakı əşyalara baxın və 20 ədəd olan əşyanı göstərin.

Tədqiqatın aparılması: **Tapşırıq 1.** Şagirdlər iki qrupa bölünür. Hər qrupa eyni tip, eyni formada, iki müxtəlif rəngdə əşyalar təqdim edilir və onlardan 20 ədəd olan əşyanı göstərmək xahiş olunur.

Qarşımızdakı əşyalara baxın və 20 ədəd olan əşyanı göstərin.

- a)** 20 ədəd yaşıl leqo.
- b)** 14 ədəd sarı leqo.

Tətbiqetmə: Dərsliyin 80-ci səhifəsində olan çalışmalar, iş dəftərinin 70-ci səhifəsindəki 1-ci çalışma işlənir.

Qiymətləndirmə: Müşahidə əsasında aparılır.

DƏRS 2.

Mövzu: 20 ədədi. Dərsliyin 89-cu səhifəsində olan çalışmalar, iş dəftərinin 70-ci səhifəsindəki 2-ci çalışma işlənir.

DƏRS 3.

Mövzu: 20 ədədi. Dərsliyin 90-cı səhifəsində olan çalışmalar, iş dəftərinin 70-ci səhifəsindəki 3-cü çalışma işlənir.

DƏRS 4.

Mövzu: 20 ədədi. Dərsliyin 91-ci səhifəsində olan çalışmalar, iş dəftərinin 71-ci səhifəsindəki 1-ci çalışma işlənir.

DƏRS 5.

Mövzu: 20 ədədi. Dərsliyin 92-ci səhifəsində olan çalışmalar, iş dəftərinin 71-ci səhifəsindəki 2-ci çalışma işlənir.

DƏRS 6.

Mövzu: 20 ədədi. Dərsliyin 93-cü səhifəsində olan çalışmalar, iş dəftərinin 71-ci səhifəsindəki 3-cü çalışma işlənir.

DƏRS 7.

Mövzu: 20 ədədi. Dərsliyin 94-cü səhifəsində olan çalışmalar işlənir.

DƏRS 8.

Mövzu: 20 ədədi. Dərsliyin 95-ci səhifəsində olan çalışmalar işlənir.

DƏRS 9.

Mövzu: 20 ədədi. Dərsliyin 96-ci səhifəsində olan çalışmalar işlənir.

DƏRS 1.

Mövzu: Təkrar.

Dərsliyin 97-ci səhifəsində olan çalışmalar işlənir.

DƏRS 2.

Mövzu: Təkrar.

Dərsliyin 98-ci səhifəsində olan çalışmalar işlənir.

DƏRS 3.

Mövzu: Təkrar.

Dərsliyin 99-cu səhifəsində olan çalışmalar işlənir.

DƏRS 4.

Mövzu:Təkrar.

Dərsliyin 100-cü səhifəsində olan çalışmalar işlənir.

DƏRS 5.

Mövzu: Təkrar.

Dərsliyin 101-ci səhifəsində olan çalışmaları işlənir.

DƏRS 6.

Mövzu: Təkrar.

Dərsliyin 102-ci səhifəsində olan çalışmaları işlənir.

DƏRS 7.

Mövzu: Təkrar.

Dərsliyin 103-cü səhifəsində olan çalışmaları işlənir.

BURAXILIŞ MƏLUMATI

Xüsusi məktəblərin

2-ci sinifləri üçün sadələşdirilmiş program əsasında hazırlanmış
riyaziyyat fənni üzrə dərsliyin (qrif nömrəsi: 2022-002)
metodik vəsaiti

Tərtibçi heyət

Müəlliflər	Süleyman Kərimov Könül Doxolova Yeganə Məmmədəliyeva Həbib Kərimov Aygün Qasımovə Farizə Nəbiyeva
Layihə rəhbəri	Rəhilə Soltanqızı
Dizayner	Nigar Feyzullayeva
Texniki redaktor	Ruslan Mahmudov
Korrektor	Kəklik Məmmədova

©“Çaşioğlu Elm İstehsalat” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti

Müəlliflik hüquqları qorunur. Xüsusi icazə olmadan bu nəşri və
yaxud onun hər hansı hissəsini yenidən çap etdirmək, surətini çıxarmaq,
elektron informasiya vasitələri ilə yaymaq qanuna ziddir.

Kağız formatı 60x90 1/₈, Həcmi ç.v. 8. Kəsimdən sonra ölçüsü: 195x275.
Şriftin adı və ölçüsü: məktəb qarnituru 12-14. Ofset çapı. Ofset kağızı.
Sifariş . Səhifə sayı 64. Tiraj: . Pulsuz. Bakı-2022

Əlyazmanın yiğuma verildiyi və çapa imzalandığı tarix:

Çap məhsulunu hazırlayan:
Çaşioğlu Eİ MMC (Bakı ş. M. Müşfiq küç., 2 A)

Çap məhsulunu istehsal edən:

